

Letno poročilo

II. mestne petrazredne deške ljudske šole,

obrtne pripravljavnice in šolske delarne

v Ljubljani.

Izdalo šolsko vodstvo na koncu šolskega leta

1897/98.

Založila II. mestna petrazredna deška ljudska šola v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne.

Letno poročilo

II. mestne petrazredne deške ljudske šole,

obrtne pripravljavnice in šolske delarne

v Ljubljani.

Izdalo šolsko vodstvo na koncu šolskega leta

1897/98.

Založila II. mestna petrazredna deška ljudska šola v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne.

Naše ljudsko šolstvo.

(1848—1898.)

Slavnostni govor pri okrajni učiteljski konferenciji v Ljubljani

dne 4. mal. srpana 1898.

d zelenih Karpatov do ledenih planinskih gorá, od prijaznih Krkonošev do sinjega Jadranskega morjá tekmujejo letos vsi stanovi in vsi narodi naše lepe in mogočne države v izrazih genljive zvestobe in krščanske ljubezni, da bi vidno pokazali svojo neomajno vdanost preljubljenemu vladarju, ki je pred petdesetimi leti zasedel svetli prestol svojih slavnih pradedov, na katerem ga je božja previdnost dušno in telesno živahnega v srečo avstrijskih narodov ohranila do današnjega dne.

In kdo bi iskreno ne ljubil preblagega vladarja, ki tako modro, tako pravično vlada svojim narodom? Poleg opreznega in premišljenega Rudolfa I., poleg genialnega in odločnega Rudolfa IV. Ustanovnika, poleg viteškega Maksa I., poleg vélike cesarice Marije Terezije, poleg človekoljubnega Jožefa II. in poleg drugih slavnih vladarjev iz habsburške rodovine se bode v zgodovini naše države vedno z zlatimi črkami svetilo blaženo ime cesarja Franca Jožefa I., ki je za svojega petdesetletnega vladanja avstrijskim narodom odprl nove neizcrpne vire dušnega in telesnega blagostanja.

Komaj je zasedel cesarski prestol, je že odpravil zadnje ostanke fevdne uredbe v naši državi: avstrijskega kmeta je osvobodil tlake in desetine, svojim narodom je zagotovil ravnopravnost ter jim podelil ustavo, svobščine privilegiranih stanov je preklical, da smo zdaj pred zakonom in sodnjim stolom vsi enaki.

Poljedelstvo, obrtnost in trgovina, znanosti in umetnosti so našle v našem vladarju tolikega zaščitnika, da se je Avstrija v tem oziru zadnjih petdeset let popolnoma prenovila.

Posebno naklonjenost pa je kazal preblagi vladar ves čas svojega cesarovanja višjemu in nižjemu šolstvu. Za njegovega vladanja so se na novo ustanovila štiri, popolnila in razširila tri vseučilišča (Kološvar, Zagreb, Černovice, Praga; — Gradec, Inomost, Levov); politehnične velike šole, učiteljišča, realke in gimnazije, trgovinske in navtične šole, rudarske in vojaške akademije so se do korena izboljšale in preosnovale; ustanovili so se visoka šola za zemljedelstvo, razni učni zavodi za lepe umetnosti in za umetno

obrotnost, in gosta mreža nižjih in srednjih gozdarskih, poljedelskih in obrtnih šol, ki smo jih pred letom 1848. v Avstriji poznali komaj po imenu, pre-prega zdaj našo širno državo.

Ni ga stanu v vsej razsežni Avstriji, ki bi zdaj za svojo strokovno iz-obrazbo ne našel primerne učilišča. Vsak državljani ima na izbor učnih zavodov, v katerih si more pridobiti za poklic in življenje potrebnega znanja, si spopolniti svoje duševne zmožnosti, razširiti svoje duševno obzorje ter si osvojiti znanosti in spretnosti, ki so mu trdno poročstvo boljše bodočnosti.

Ako pa tudi vsak stan v svojem preljubljenem vladarju čisla svojega največjega dobrotnika, vendar mu noben stan ni dolžan večje hvaležnosti nego ljudskošolski učitelji.

Ljudska šola, ki jo je ustanovila l. 1774. cesarica Marija Terezija, je bila šibko drevesce, ki je sicer za njenega razsvetljenega sina Jožefa II. pog-nalo nekoliko zelenih mladik, ki je bilo pa v neprijaznem podnebj u-te-danjih nemirnih časov potrebno skrbnejšega negovanja, kakor ga je dobivalo v prvih desetletjih svojega življenja. Doba francoskega prevrata in krvavih francoskih vojska, ki so do korena omajale našo državo, razvoju ljudske šole gotovo ni bila ugodna. Tudi politična šolska ustava iz l. 1805. ni pri-nesla nobenega napredka, ampak je celo zamorila marsikatero dobro klico terezijanskih in jožefinskih šolskih preosnov. Šolsko nadzorstvo je bilo eno-stransko urejeno; učitelji so imeli malo omike, malo službenih prejemkov in malo pravic, in ako niso bili v državni službi (na normalkah), niso do-bili nobene pokojnine; graščinske gosposke, ki bi bile morale v prvi vrsti ustanavljati ljudske šole, so se branile šolskih bremen; hoja v šolo ni bila obvezna, in kjer nista župnik in učitelj skrbela za to, da bi otroci redno zahajali v šolo, je bila ta prazna, ker zanikarnežev ni nihče kaznoval; učna metoda je bila popolnoma mehanična, med dušnimi silami se je negoval v prvi vrsti spomin, in tedanje trivialne in glavne šole so imele po naših krajih večjidel ponemčevalen smoter.*)

Mahoma pa se je stvar obrnila na bolje z letom 1848. To leto se je za državno učno upravo ustanovilo posebno ministrstvo. In ko je naš presvetli cesar imenoval l. 1849. Leona grofa Thuna za naučnega ministra in barona Helferta za njegovega državnega podtajnika, je šinila nova gorka kri v žile našega onemoglega ljudskošolskega organizma.

Leon grof Thun, ki je korenito preustrojil gimnazije in vseučilišča ter v življenje poklical realke, je tudi na ljudsko šolo obrnil vso svojo pažnjo. Deželnim vladam so se prideli posebni šolski strokovnjaki, šolski svetniki, sprejelo se je načelo, da mora biti ljudska šola osnovana na podstavi ma-terinega jezika; odlični šolniki, med njimi naš Slomšek, Močnik in Mi-klošič, so dobili pri naučnem ministrstvu veljaven glas, preosnovala se je izobrazba ljudskih učiteljev, ustanovili so se prvi šolski časopisi, in tako se je v tej prehodni dobi pripravljala popolna preosnova naše ljudske šole.

Ta pa je nastopila, ko je premodri naš vladar dne 14. maja 1869. leta potrdil državni šolski zakon ter ž njim svojim narodom poklonil bogato za-kladnico dragocenih darov, ki mu bodo zanjo največjo hvalo vedeli še pozni rodovi.

*) Leta 1844. je bilo na Kranjskem 9 nemških in 84 nemško-slovenskih, skupaj 93 ljudskih šol. Mith. d. hist. Vereines f. Krain, 1849, str. 15.

Bistvo državnega šolskega zakona se da označiti z malo besedami: Za vse otroke brez razločka narodnosti, vere in stanu obvezen šolski pouk, državno šolsko nadzorstvo, omikano učiteljstvo z natanko določenimi pravicami in urejenimi službenimi prejemki!

Kakor vsak zakon, ki sega tako globoko v državni organizem, ima tudi državni šolski zakon svoje nasprotnike, ki se, bodisi s cerkvenega, političnega ali gospodarskega stališča, potezajo za to, da bi se odpravil ali izpremenil. In kakor vsaka človeška naprava, ima morebiti tudi državni šolski zakon svoje hibe, in kakor drugi državni zakoni, se da tudi državni šolski zakon prenarediti, izboljšati ali izkvariti. Toda glavni temelji, na katerih sloni, mislim, da v srečo naše države, ti še dolgo, dolgo ostanejo neomajni. Naprednim narodom in zavednim učiteljem vseh dežel naše države je novi državni šolski zakon paladij, okoli katerega se zbirajo s svetim navdušenjem, ker so živo prepričani, da je ž njim združen, ako pa se odpravi ali bistveno premeni, pa tudi uničen napredek avstrijskega šolstva.

In v prvi vrsti morajo zanj preblagemu vladarju hvaležni biti ravno slovanski narodi, ki z njegovo pomočjo v zadnjih desetletjih dosegajo v občni omiki uspehe, ki bi jih ob drugačnih razmerah niti v stoletjih ne bili dosegli. Da so moje besede resnične, o tem je prepričan vsak, kdor pozna n. pr. velikanske kulturne pridobitve novejšega časa pri Čehih ali kdor vzame v pošte veseli razcvit naše književnosti in zlasti naše „Družbe sv. Mohorja“.

Kakšne ogromne vesele premembe so se zgodile za petdesetletnega vladanja našega presvetlega vladarja na polju ljudskega šolstva v naši državi, in kako je vplival na te premembe državni šolski zakon, to se nam prav jasno pokaže, ako primerjamo stanje ljudskega šolstva v naši državi leta 1848. s stanjem današnjih dni.

Leta 1848. je bilo v Avstriji 12.700 ljudskih šol, 16.750 učiteljev in 2230 učiteljic, obojih 18.980; v šolo je hodilo 1.425.000 otrok; stroški za ljudsko šolo so znašali 1.425.000 gld. in na vsakega prebivavca je prišlo po 15 kr. stroškov.*)

Zdaj (l. 1896.) pa znaša število ljudskih 19.300, število učiteljev 50.960, učiteljic 19.040, obojih 70.000; v šolo hodi 3.400.000 otrok; stroški za ljudsko šolo znašajo 45.000.000 gld. in na vsakega prebivavca pride po 1 gld. 95 kr. stroškov.

Ali ozmimo se v našo ožjo domovino Kranjsko! Tukaj je bilo 1848. l. 7 glavnih, 92 trivialnih, 4 dekliške, 5 industrialnih in 101 nedeljska šola. Ker je bila izmed nedeljskih šol samo 1 (v Ljubljani) samostojna, druge so bile pa združene z glavnimi, oziroma trivialnimi šolami, in ker so bile tudi industrialne šole največ samo oddelki dekliških šol, je znašalo število vseh šol resnično samo 105. V te šole je bilo vsolanih 821 krajev z 21.297 otroki, toda 2345 krajev s 36.624 otroki ni bilo nikamor vsolanih. Ker jih je izmed šolskih otrok hodilo 9641 (ali 16·61%) samo v nedeljske šole, ki so eksistirale, kakor pravi neko poročilo, največ samo po imenu, a ne tudi v resnici, je dobivalo samo 11 656 (20·08%) otrok redni šolski pouk; 9641 (16·61%) nedeljskih učencev pouk samo na videz, 36.624 (ali 63·31%) pa sploh ni imelo nobene, niti nedeljske šole ne!**)

*) Zur Geschichte und Statistik des Volksschulwesens im In- und Auslande, Wien, 1898. Verlag der „Jugendhalle“.

**) Mitth. d. h. V. f. Krain. 1849, str. 15.

Brez rednega in temeljitega pouka je bilo tedaj v naši deželi pred petdesetimi leti blizu 79·92% otrok.

In petdeset let pozneje?

Leta 1896. je bilo po uradnem izveštvju na Kranjskem 313 javnih, 28 zasilnih in 12 ekskurendnih, skupaj 353 ljudskih šol, na katerih je učilo 394 usposobljenih učiteljev in 173 usposobljenih učiteljic, obojih torej 567 oseb. Vrhutega pa je bilo še brez učnega izpričevala 17 učiteljev in 3 učiteljice, tako da je znašalo število vsega učnega osebja 587 učiteljev in učiteljic. Poleg tega so delovali na ljudskih šolah še 3 stalni veroučitelji, 336 dušnih pastirjev in 67 učiteljic za ženska ročna dela. — V šolo je hodilo 76 034 (90%) otrok, in samo 9 416 (10%) normalno razvitih otrok je ostalo brez pouka.*)

Posebno jasno se pokaže neizmerni blagodejni vpliv državnega šolskega zakona, ako vzamemo v poštev šolske razmere, kakršne so bile pred petdesetimi leti v Ljubljani in kakršne so zdaj.

Ljubljana je imela pred petdesetimi leti 6 šol: trirazredno državno normalko ali vzgledno glavno šolo, trirazredno vnanjo in notranjo uršulinsko šolo, trivialno enorazrednico v Trnovem in pri Sv. Petru in enorazredno zasebno šolo gospodične Zollerndorfove.

Vse te šole so imele skupaj 20 razredov, v katere je hodilo približno 2000 (77%) otrok; toda nad 600 (23%) otrok je v deželnem stolnem mestu ostalo brez vsakega pouka.

Po tedanjih nazorih pravilno urejeni sta bili pravzaprav samo dve šoli: normalka za dečke in uršulinska šola za deklice; vse ostale šole so bile le bolj zakotne šole.

Učiteljev je imela Ljubljana pred petdesetimi leti z verskimi učitelji vred 16, učiteljic 17, skupaj 33.

V vsej Ljubljani pred petdesetimi leti ni bilo niti enega šolskega poslopja. Normalka je bila nastanjena v licejskem poslopju, uršulinska šola v uršulinskem konventu, šempeterska šola v mežnariji, trnovska šola v župnišču, zasebna šola v zasebni hiši.

In kakšna je bila učna uredba, kakšna metoda, kakšna notranja oprava po teh ljubljanskih šolah, to vem izkušnje sam, ki sem pred štiridesetimi leti hodil v ljubljansko normalko.

Edino učilo, ki je rabilo učitelju, je bila šolska deska, kreda in šiba. V osmih sobah je bilo nagnečenih nad 1000 otrok po ozkih, dolgih in visokih starih klopih. Večina učencev je bila slovenske narodnosti, a vendar je bila materinščina v teh šolah prava pastorka. V I. razredu smo imeli pač slovensko-nemški abecednik in tudi še slovenski katekizem, v ostalih razredih smo se učili vse predmete, celo krščanski nauk, samo nemški. Slovenskemu branju sta bili odločeni po dve uri na teden, navadno v soboto popoldne, a tudi te dve uri je učitelj mnogokrat porabil rajši za kakšen drugi predmet. V takih razmerah se ne smemo čuditi, če so slovenski otroci posedali v enem in istem razredu po 3—4 leta ter potem ostavili šolo s praznim srcem in prazno glavo. Koliko nadarjenih otrok, ki bi bili ob dru-

*) Laib. Ztg. iz l. 1897, l. 40., 42., 43. — „Jugendhalle“ pa celo piše, da je hodilo lani na Kranjskem 92% otrok v šolo.

gačnem pouku lahko postali koristni udje človeške družbe in vrli sinovi svojega naroda, nam je zamorila ta nespametna šolska uredba!

Na boljše so se obrnile te žalostne razmere, ko je bil deželni vladi v službovanje prideljen šolski svetnik Fr. vitez Močnik. Nikdar ne pozabim, s kakšnim veseljem smo pozdravili normalci jeseni 1856. l. njegovo prvo utrkvistično slovnico, za katero so prišle kmalu tudi njegove slovenske računice. Šolskemu svetniku Močniku in županu Ambrožu se imamo zahvaljevati, da je mestna občina začela resno misliti na to, da bi osnovala svojo deško šolo ter tako razbremenila normalko, ki je imela nekatera leta nad 1000 učencev, in naposled se je l. 1862. res ustanovila l. mestna deška ljudska šola v redutnem poslopju.

Popolnoma prerodilo pa se je ljudsko šolstvo v Ljubljani po tem, ko je bil v veljavnost stopil novi državni šolski zakon.

Ustanovilo se je moško in žensko učiteljišče; normalko je nadomestila moška in deška vadnica; l. mestna deška ljudska šola je dobila v II. mestni in v nemški mestni deški petrazrednici svoji sestri, uršulinska šola pa v mestni deklški osemrazrednici, v mestni nemški deklški šestrazrednici in v Huthovem zavodu svoje tekmovalke; ustanovila se je mestna dvorazrednica na Barju, zasebna deška štirirazrednica v Marijanišču in zasebna deklška šestrazrednica v deklškem sirotišču.

Z malo izjemami so nastanjene vse te šole v dostojnih, lepih poslopih, imajo moderno notranjo opravo, bogate zbirke učil in dobro založene knjižnice. V vse šole je napeljana zdrava voda, javne šole so razsvetljene z električno lučjo; zasebne šole (pri Uršulinkah, v deklškem sirotišču) se kurijo s centralno kurjavo ter imajo tudi posebno kopališče za šolske otroke.

Ljubljana šteje zdaj 8 javnih in 7 zasebnih šol s 95 razredi. Ako pa prištejemo tem še otroške vrtnice, šolske delarne in obrtne pripravljavnice, dobimo 110 razredov, v katerih prejema ljubljanska mladina svoj pouk.

In kakor število razredov, tako je poskočilo tudi število učiteljev. V Ljubljani imamo zdaj 43 učiteljev in 79 učiteljic, tedaj obojih 122. Ako pa prištejemo tem še verske učitelje, otroške vrtnarice in prostovoljke, dobimo 143 učnih oseb.

V 95 razredov hodi zdaj 4492 otrok ali 116⁰/₀, to se pravi: v Ljubljani imamo v ljudskih šolah 638 otrok več, nego je obveznih hoditi v šolo, ker se jih toliko tudi še po izpolnjenem štirinajstem letu udeležuje šolskega pouka.

Ako vzamemo v poštev vse te razmere ter jih primerimo z razmerami, kakršne so bile po ljubljanskih šolah pred petdesetimi leti, tedaj moramo navzlic temu, da ljudsko šolstvo v Ljubljani še ni doseglo svojega vrhunca in da Ljubljana glede ljudskega šolstva še vedno zaostaja za mnogimi stolnimi mesti, veseli in ponosni vzklikniti: Lep napredek!

In resnično! Ljubljansko ljudsko šolstvo je samo odsev velikega šolskega napredka po vsej državi. Krasno je napredovala Avstrija zadnjih petdeset let v vseh strokah človeškega znanja in stvarjenja; nikjer pa ni storila tako razsežnega, tako velikanskega napredka, kakor ravno na polju ljudskega šolstva.

Za ta napredek pa se imajo avstrijski narodi v prvi vrsti zahvaljevati veliki dobroti, skrbi in modrosti svojega prosvetljenega vladarja, ki je tudi v kritičnih časih vso svojo očetovsko pažnjo obračal na razvoj ljudskega šolstva.

Zatorej se pa tudi ravno avstrijsko učiteljstvo svojega premodrega vladarja, ki nam je vsem vzvišen zgled neumorne delavnosti, resnične pobožnosti, prave krščanske ljubezni in zvestega izpolnjevanja svojih težkih dolžnosti, oklepa s prav očetovsko ljubeznijo ter zasaja v nežna otroška srca neomajno zvestobo in vdanost do svojega največjega dobrotnika.

Po vsej širni Avstriji puhti v sedanjih dneh iz vdanih src hvaležnih narodov goreča molitev proti nebesom: Bog ohrani, Bog obvaruj Njega Veličanstvo v srečo in blaginjo naše države do skrajnih mej človeškega življenja!

Združeni v duhu s temi molitvami in zvestovdani svojemu preblagemu vladarju in gospodarju kličemo tudi mi učitelji iz hvaležnega in navdušenega srca: Cesarju Francu Jožefu Prvemu vekovita slava!

Fr. Levec.

Zlati jubilej

Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Govoril pri okrajni učiteljski konferenciji slovenskih šol ljubljanskih dne 4. mal. srpana 1898

Jakob Dimnik.

I.

Vsako oblastvo je od Boga.

(Sv. pismo.)

Nekoč je živel zelo priljubljen in spoštovan kralj. Kraljestvo njegovo je bilo veliko. Bil je zelo mlad, ko je prevzel vladarstvo. Izvoljen je bil kraljem edino le zaradi njegove nenavadne velike nadarjenosti, pridnosti in pobožnosti. Spočetka se je zelo bal, zasesti kraljevi prestol in dolgo je premišljeval, je li vreden take velike časti in slave in če je res **sposoben** in poklican, tako veliko kraljestvo vladati po volji božji, podložnikom v časno in večno srečo.

Dolgo časa se ni mogel odločiti za to visoko mesto.

Nekega dné sedi zamišljen v svoji sobi ter premišluje, je li res poklican za tako važno in težavno mesto. Ne more se odločiti. Zdaj poklekne pred sv. Razpelo, povzdigne roki ter prav goreče moli in prosi Boga za svét. Kar stopi angelj iz nebes k njemu in mu reče: „Ne obupuj in ne obotavljaj se še nadalje! Takoj primi za kraljevo žezlo, s kojim bodeš storil srečnih lahko mnogo narodov! Gospod bode blagoslovil tvoje delo, — če bode le vredno blagoslova.

To krono, katero ti tù podajam, bodeš nosil ti in nasledniki tvoji. Pričala pa bode ta krona, če bodeš priljubljen pri Bogu in pri ljudstvu. Glej, njeno zlató se sveti, kakor sončni žarki na jasnem nebu; svetila se pa bo ta krona toliko časa, dokler bode ta, kdor jo bo nosil, vladal svoje narode po volji božji. Zlató te krone bode pa obledelo in se spremenilo v svinčeno barvo, če vladar njen ne bode razumel, braniti resnice in pravice ter se ustavljati krivici in sili. Njeno zlato bode postalo rudeče kakor kri, če bode želel vladar iz slavohlepnosti razširiti kraljestvo svoje s krvjo svojih podložnikov.

Ti biseri, ki kinčajo to krono, bodo dajali spričalo o dobrem in slabem vladanju. — Ta-le veličastni briljant, ki se sveti kakor najčistejši studenec in kojega žarki se spreminjajo, kakor migljajoče zvezde na jasnem večernem nebu, bode otemnel ter postal črn kakor oglje, če vladar ne bode znal, pridobiti si ljubezni, zvestobe in udanosti podložnikov. — Ta-le zeleni smaragd pomeni zaupanje do vladarja, a razdrobil se pa bode v prah, če ne

bode delovanje in življenje vladarjevo tako, da bi ljudstvo zaradi tega ne zaupalo vanj.“

Po teh besedah je izginil božji poslanec in mladenič se je čutil dovelj krepkega in sposobnega, zasesti kraljevi prestol. Z zaupanjem v Boga je prevzel kraljevo krono in nastopil vladarstvo. Postal je zelo star in do zadnje ure je vladal podložne in udane narode svoje po volji božji. Temu je bila najboljša priča njegova krona, ker je ostala vedno tako lepa in svetla, kakor je bila tisti dan, ko je zasedel kraljevi prestol.

II.

Z Bogom, mladost!

(Cesarjeve besede.)

Ob tej legendi nam prihaja nehoté na misel nastop vladarstva našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Kakor znano, so žalostni dogodki l. 1848. prisilili cesarja Ferdinanda, da se je odpovedal cesarski kroni. Po zakonu, bi mu moral slediti njegov brat, nadvojvoda Franc Karol. A ta se je v teh hudih časih odpovedal težki kroni. V tem položaju namigne knez Feliks Schwarzenberg, ki je užival popolno zaupanje v cesarski rodbini, na 18 letnega nadvojvodo Franca Jožefa, češ, njemu se zdi ta najsrečnejši in najsposobnejši, ki bi mogel prevzeti v teh nemirnih časih vladarstvo avstrijskih dežel.

Sredi meseca listopada 1848. l. je bila že dognana stvar, da bo nadvojvoda Franc Jožef zasedel cesarski prestol. Vse je pa ostalo tajno; le ministri so se obvestili o tem, da jim je bilo mogoče ukreniti vse potrebne priprave. Seveda, obvestiti je bilo treba o tem sklepu tudi mladega nadvojvodo. Nadvojvoda Franc Jožef je v svoji skromnosti in ponižnosti odklonil to ponudbo, češ, da ni vreden take velike časti in slave, da je še premlad ter ni sposoben in ne poklican, vladati tako veliko državo po volji božji, podložnikom v časno in večno srečo. Ne, mu odgovoré, prav njegova mladost, njegova nenavadno velika nadarjenost, pridnost in pobožnost mu dajo najboljšo sposobnost, vzeti v roke vladarsko žezlo ter spraviti narode zopet v dobro razmerje s cesarjem.

Dolgo časa se ni mogel odločiti za to visoko mesto. Tri dni je premišljeval, je li vreden in poklican, nositi staroslavno Habsburško krono, koje svetli žarki se razprostirajo vedno dalje in dalje po širni Avstriji ter označujejo narodom, kako dobri, usmiljeni, pravični in pobožni so bili vladarji, ki so nosili to krono.

Kakor kralj naše legende, je tudi nadvojvoda Franc Jožef v tem svojem notranjem boju klečé prosil pred sv. Razpelom pomoči in razsvitljenja. In tudi on je v trenutku, ko je najbolj goreče pošiljal svojo molitev k Vladarju vseh vladarjev, začul v svojem srcu glas: „Ne obupuj in ne obotavljaj se še nadalje! Takoj primi za kraljevo žezlo, s kojim bodeš storil srečnih mnogoc narodov!“

Mladi nadvojvoda se je udal čutilom dolžnosti in čutil se je krepkega in sposobnega, zasesti cesarski prestol. Z zaupanjem v Boga je prevzel vladarstvo in dné 2. grudnia 1848. l. se je zalesketalo čisto zlató staroslavne Habsburške krone, nje veličastni briljanti, biseri in smaragdi na maziljeni glavi cesarja Franca Jožefa I. A še lepše kakor bliščoba in biseri krone, so se lesketale mladega našega vladarja lepe čednosti in dejanja njegova.

Kot vladar ima naš presvetli cesar pred očmi vedno svoje prednike, v prvi vrsti nepozabljivega ustanovitelja naše vladajoče hiše, slavnega grofa Rudolfa Habsburškega. Kakor znano, je imel Rudolf Habsburški na svojem ščitu okovano roko s kijem in oljkino vejico in spodaj je pa bilo zapisano njegovo geslo: „Utrum lubet?“ — Katero ti drago? Kij je znamenje boja in vojske, oljkina vejica pa znamenje miru. Tega gesla se drži tudi naš cesar. Zgodovina nam pripoveduje, da se naš cesar, kedar je bilo treba braniti pravice svojih podložnikov, ni ogibal vojske, sam prijel za meč in ga neustrašeno sukal proti sovražniku; seveda, za prelivanje krvi svojih udanih podložnikov se pa odloči naš usmiljeni vladar le v najhujši sili in najljubši mu je mir; saj je znano, da prvi in najboljši zaščitnik evropskega miru je cesar Franc Jožef I. Pravico in resnico braniti ter pobijati krivico — ta lepa čednost Rudolfa Habsburškega diči tudi našega viteškega vladarja.

Za vzgled ima naš cesar tudi slavno cesarico Marijo Terezijo. Ta slavna cesarica je storila za svoje narode vse, kar je vedela, da jih more pripeljati k časni in večni sreči. „Justitia et Clementia“ — Pravičnost in usmiljenje — je bilo nje geslo. Pa tudi življenje in delovanje našega predobrega vladarja je krasna knjiga življenja, polna najlepših dokazov njegove pravičnosti in usmiljenja.

Tudi geslo, koje si je izvolil cesar Franc Jožef I. dné 12. svečana 1849. l. je značilno za smer njegovega stremjenja: „Viribus unitis“ — z združenimi močmi! Ta rek priča, da pozna naš vladar prav dobro avstrijske razmere in potrebe ter predobro vé, kaj je potrebno za blagostanje in srečo narodov avstrijskih. Zato pa tudi žrtvuje vse svoje sile v združenje vseh dobrih moči ter nam daje najlepši vzgled, da se moramo i mi ravnati po njegovem geslu.

„Utrum lubet?“, „Justitia et Clementia“ in „Viribus unitis!“ — ta tri gesla so zvezde vodnice našemu modremu vladarju, ki so ga vodile in ga še vedno vodijo po težavnih in nevarnih njegovih vladarskih potih. V cesarskem dvoru na Dunaju imajo hranjenih veliko dragocenosti, ki poveljujejo slavo Habsburškega rodu, a vse to ni tako veličastno, kakor so ta tri gesla, ki nam jih hrani in pripoveduje povestnica iz ust, iz duha in srca Habsburžanov.

Zvesto posnema naš vladar tudi svoja nesmrtna prednika, po katerih so mu dali ime pri sv. krstu. Cesar Franc se je moral za slavo in čast svoje države trdno bojevati in po vihnih bojih sta pa zavladala mir in sreča v državi. Cesar Jožef II., „ljubitelj človeštva“, prijatelj svobode in prosvete, je živel in delal le za blagor in srečo svojih narodov. Tema dvema vladarjema je skazovalo ljudstvo neomejeno ljubezen, zvestobo in udanost; in imeni teh dveh slavnih vladarjev iz rodu Habsburžanov, njih duši in sreči združuje v eni osebi, v eni duši in enem sreču naš veliki in slavni cesar Franc Jožef I.

III.

Delajmo, dokler smo mladi!

(Cesarjeve besede.)

Tak je naš cesar po svojem notranjem prepričanju, po svojih zmožnostih, po svojem sreču in duši. Dotaknimo se še s par besedami njegovega življenja in delovanja.

Življenje cesarja Franca Jožefa I. je bogato krasnih knjig s podobami, ki nam kažejo njegove blage namene in dejanja, več srečnih dogodkov in

bolestnih dogodkov, mnogo britkih skušenj ter neštevilnih dokazov ljubezni in zvestobe. Knjiga cesarjevega življenja in delovanja nam spričuje, kako čudovito se je razvijala in napredovala Avstrija v zadnjih desetletjih ter vsled tega stopila v vrsto omikanih držav.

Če se ozremo v dobo cesarjevega življenja, vidimo, da je bil Franc Jožef že kot otrok milosrčen in usmiljenega srca do bližnjega. Kot deček je bil najuzornejši učenec ter delal največje veselje in čast svojim starišem in učiteljem. Kot mladenič je pokazal mladi princ svoj pogum, nevstrašenost in junaštvo v bitki pri sv. Luciji, in mladega cesarja je vse občudovalo, ker je razumel „z združenimi močmi“ voditi svoje narode, da so napredovali v vsakem oziru.

Ko je nastopil Franc Jožef I. vladarstvo, ni prevzel na znotraj in na zvonaj zavarovanega kraljestva; ljudstvo je bilo nezadovoljno ter živelo v neslogi; državna uprava ni imela modrih zakonov ter bila ob enem v zelo slabem gmotnem položaju; ljudstvo se je puntalo in zaničevalo zakone, — s kratka: vse je vrelo, cesarsko žezlo je bilo brez moči.

Velikansko in zelo težavno nalogo je prevzel mladeniški vladar, a izvršil jo je s svojo pridnostjo, vstrajnostjo in zvestim spolnovanjem svojih dolžnosti takó, da danes po preteku petdesetih let vsi hvalimo Boga, da nam je dal tako dobrega vladarja, njemu samemu pa skazujemo zvestobo in udanost na razne načine in z vseh krajev naše širne Avstrije se čuje danes navdušeni klic: „Slava cesarju Francu Jožefu I.“

Komaj je cesar Franc Jožef I. nastopil vladarstvo, je bila njegova prva skrb, da je odpravil tlako ter povzdignil kmetski stan. Vstrezaje duhu svobodnosti, je vpeljal novo sodno oblastvo z neodvisnimi in nepristranskimi sodniki. Uravnal je politično upravo ter ji izročil nadzorstvo nad šolo, obrtom, zdravstvom, nad varnostjo državljanov in občinsko upravo. Z občinskim zakonom je ustanovil svobodne občine, s šolskim zakonom svobodno in napredno šolo, z obrtnim zakonom je pa odprl pot obrtu in trgovini. Ustanovil je šole, učiteljska, strokovne šole za kmetijstvo, trgovino in obrt. Izkopali so se prekopi in zgradila pristanišča; regulovale so se reke, železniška mreža razširila in napeljal brzozav in telefon po vsi državi. Avstrijsko vojno brodovje zavzema jedno prvih mest svetá in trgovsko brodovje pospešuje kaj mogočno čezmorski promet.

Cesar je dal svobodno ustavo in z njo pa zakone, ki so povzdignili denarstvo, trgovino, obrt in varstvo osobne svobode; ti zakoni so tudi dokazi, da ustava ni bila mrtva črka, ampak zrno, ki je padlo na njivo domovine ter obrodilo bogato žetev.

Da je bilo mogoče vse to izvršiti, zato je delal naš cesar z neumorno pridnostjo od ranega jutra do poznega večera; le malokedaj si je oddahnil od naporenega dela. Delavnost, vestnost v izvrševanju dolžnosti, natančnost in točnost našega vladarja so res občudovanja vredne čednosti, s katerimi daje najlepši vzgled vsem podložnikom.

Velikodušni naš deželni oče se je spominjal vedno tudi delavcev. Zakoni o bolniških blagajnah in o zavarovanju proti nezgodam so temu najlepši dokaz. Pravični naš vladar je tudi ukrenil, da imajo delavci, ki imajo težke dolžnosti do države, volilno pravico za državno zastopstvo.

Da vidi povsod sam, kako se godi narodom, zato potuje večkrat po raznih krajih cesarstva. Kamor pride, pridobi s svojo ljubeznivostjo, prijaznostjo in s svojim vitežkim nastopom hipoma sreča vseh. Povsod ga na-

vdušeno pozdravljajo, on pa deli revežem milodare, jih tolaži, jim briše solze, ter podpira dobrodne namene. Pri tem pa Nj. Veličanstvo nikdar ne opusti svojih verskih dolžnosti ter skazuje Bogu čast, svojim narodom pa daje najlepši vzgled.

Cesar podpira tudi umetnosti in znanosti, obiskuje razstave posameznih dežel in hvali pridnost državljanov. V lastni osebi te časti! A tudi avstrijski narodi ga časte, spoštujejo in ljubijo ter tekmujejo med sabo, kako bi mu lepše in dostojneje skazali svojo hvaležnost in ljubezen za njegovo očetovsko skrb. Ni čuda torej, da se bo letos celo vrsto spomenikov postavilo v spomin na plodonosno 50 letno vladanje Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. V Olomucu, kjer je l. 1848. prevzel naš cesar vladarstvo, bodo postavili velik cesarjev spomenik, na Dunaju doprsno podobo nadvojvode Karola Ludovika ter vojnega maršala in slavnega vojskovodje Albrehta. V Ljubljani se bo postavil v znak hvaležnosti za njegovo pomoč in njegove tolažilne besede, s kojimi je tako plemenito lajšal bedo ponesrečenežem po potresu, ki je razdjal belo Ljubljano dné 14. malega travna 1895. l., na javnem trgu v spomin prihoda Nj. Veličanstva v Ljubljano povodom potresne katastrofe krasen spomenik. V spomin na cesarjevo petdesetletnico bo mesto Ljubljana zgradila mestno ubožnico in kopališče ter še več drugih dobrodelnih naprav in zavodov. Slovensko učiteljstvo s Kranjskega, ki nikdar ne zastane za drugimi stanovi, kadar je treba skazati cesarju udanost in zvestobo, je zložilo ob svojih skromnih plačah v spomin in proslavo na cesarjev zlati jubilej tisoč goldinarjev prostovoljnih doneskov za „cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ in vseslovensko učiteljstvo s Kranjskega, Štajerskega in Primorskega je pa ustanovilo v Ljubljani v trajen spomin in proslavo na plodonosno petdesetletno vladanje Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. „šolski muzej“.

Avstrija bo praznovala dné 2. grudna t. l. velik in vesel praznik, ki bo ostal zapisan z zlatimi črkami v zgodovini avstrijski. Ta praznik bo pričal svetu, kako ljubijo in časte avstrijski narodi svojega cesarja ter delé z njim veselje in žalost. Kadar praznujejo v cesarski rodbini kak veseli god, tedaj se vesele tega vsi zvesti podložniki; če pa zadene našega dobrega in skrbnega cesarja nesreča, žalujemo vsi z njim ter občudujemo krepost njegove duše in udanost v voljo božjo.

Istina je: zlató staroslavne Habsburške krone je ostalo čisto, kakoršno je bilo pred petdesetimi leti in se tudi danes sveti kakor sončni žarki na jasnem nebu. To čisto zlató priča, da je naš presvetli cesar Franc Jožef I. priljubljen pri Bogu in ljudstvu, da je vladal vseh petdeset let svoje narode po volji božji, da je branil resnico in pravico, se ustavljal vedno krivici in sili ter ni nikdar želel iz slavohlepnosti razširiti kraljestva svojega s krvjo svojih podložnikov. V kroni našega cesarja ne manjka danes nobenega bisera, vsi se svetijo, kakor najčistejši studenec in njih žarki se spreminjajo kakor migljajoče zvezde na jasnem večernem nebu. Ti svetli biseri pričajo, da si je znal pridobiti cesar Franc Jožef I. ljubezen, zvestobo in udanost svojih podložnikov. In zeleni smaragdi v kroni so še vsi taki, kakoršni so bili pred petdesetimi leti ter kažejo, da je življenje in delovanje našega modrega vladarja tako, da mu moremo in smemo vse zaupati. Kot osemnajstletni mladenič je prevzel cesar Franc Jožef I. cesarsko krono ter jo je nosil, da se je postaral pod njo; ves ta čas je pa vladal podložne in udane narode svoje po volji božji. Temu je najlepša priča njegova krona, ki je ostala

vedno tako lepa in svetla, kakor je bila dné 2. grudna 1848. l., ko je zasedel cesarski prestol.

Pa tudi v trnjevi kroni, katero je posadila Previdnost božja na glavo najplemenitejšemu knezu, kar jih pozna vesoljni svet, ne manjka danes nobenega bodečega trnja in prav lahko trdimo po vsi pravici:

„Noben vladar ni vladal tako blagodejno, pod nobenim vladarjem se ni Avstrija razvila tako uspešno, noben ni prejel od svojih narodov toliko dokazov ljubezni, pa tudi noben ni pretrpel toliko bolečin in prežil toliko britkih ur, kakor cesar Franc Jožef I.“

Svetovna zgodovina imenuje našega cesarja varuha svobode in miru, zaščitnika umetnosti in znanosti, branitelja sv. vere in cerkve, očeta ubogih, pospešitelja vseh človekoljubnih podjetij, značaj poln milosti, prisrčnosti in plemenitosti.

„Pobožen, pošten in pravičen, veren in odkritosrčen“ — tak je naš cesar.

IV.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega.
(Sv. pismo.)

„Pobožen, pošten in pravičen, veren in odkritosrčen“ — tak je naš cesar. Kaj čuda torej, da letos, ko praznuje ta veliki vladar svoj zlati jubilej, tekmujejo vsi avstrijski narodi, vse kronovine, stanovi, društva in korporacije med sabo, kako bi lepše in dostojneje proslavili jubilejsko leto, leto velikega veselja, ko se slehern Avstrijec z navdušenjem pripravlja na srečni in veseli dan 2. grudna.

Štiristo let se že ni praznoval v kraljestvu Habsburžanov tak praznik. Cesar Friderik III., ki je umrl l. 1493., je bil edini Habsburžan, ki je vladal 58 let; za njim je pa vladal najdlje naš ljubljeni cesar Franc Jožef I.

Velik in redek patrijotški praznik bomo torej praznovali letos dné 2. grudna. Patrijotški prazniki so pa najugodnejše prilike, ob katerih je mladina najbolj dovzetna za vzbujanje patrijotškega čuta, — patrijotizma. Šola mora pa biti tisto ognjišče, na katerem plapolaj in gori čisti avstrijski patrijotizem, učitelj pa tista moč, ki neti in kuri ta patrijotški ogenj na tem ognjišču in ga prižiga v nedolžnih sreih mladine.

Mladina je bodočnost države in dobra šola je pa temelj, na katerem sloni državno blagostanje.

Zbrali smo se danes oh tej slovesni priliki, da se posvetujemo in sklepamo, kako bi veličastneje proslavljale ljubljanske mestne šole zlati jubilej plodonosnega 50 letnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. K temu praznovanju nas silijo trije nagibi, in sicer:

- 1.) Avstrijsko domoljubje, ki ogreva naša srca.
- 2.) Ljubezen in hvaležnost do predobrega našega vladarja, ki je sè svojim modrim vladanjem povzdignil Avstrijo med prve države na svetu.
- 3.) Patrijotški praznik cesarjevega zlatega jubileja sam, ki nam bo dal najlepšo priliko, naslikati otrokom vrline našega cesarja, da ga posnemajo v vsem ter postanejo taki, kakoršen je cesar sam: pobožni, pošteni in pravični, verni in odkritosrčni avstrijski domoljubi.

In ta spomenik avstrijskega domoljubja v srcih ljubljanske šolske mladine bo pa tudi v srcih še poznih potomcev neprestano vzbujal domovinska čutila ljubezni in udanosti do presvetlega vladarja in cele Habsburške hiše — naši deželni prestolnici v ponos, našemu narodu v čast, pomenljivemu letošnjemu letu pa v trajni spomin in proslavo.

V.

Vse za dom in za cesarja.

(Cesarska pesem.)

Po naročilu sl. stalnega odbora sem sestavil v glavnih potezah načrt, kako praznuj šolska mladina v Ljubljani petdesetletnico Njegovega Veličanstva. Podrobni načrt bo pa sestavil danes izvoljeni „jubilejski odsek“, kateremu naj se blagovolijo poslati eventuelni dodatni predlogi. Zamolčati pa ne smem, da je sl. občinski svet našega stolnega mesta na predlog in priporočilo bl. gospoda župana dovolil za to praznovanje 1200 gld. podpore, za kar mu gre vsa čast in hvala.

Kako bo praznovala šolska mladina v Ljubljani petdesetletnico Nj. Veličanstva na podstavi sklepov „jubilejskega odseka“, bom poročal prihodnje leto.

Vdanostna izjava

~ ljubljanskega učiteljstva. ~

Sestavil E. Gangl.

Njega c. in kr. apostolskemu Veličanstvu !

Učiteljstvo slovenskih in nemškoslovenskih ljudskih šol v Ljubljani, zbrano pri današnji okrajni učiteljski konferenciji v proslavo petdesetletnice premodrega vladanja Vašega Veličanstva, se usoja v najglobočji udanosti in v najčistejši ljubezni položiti v premilostne roke Vašega Veličanstva izraze neomajne zvestobe do posvečene osebe Vašega Veličanstva in do prejasne vladajoče rodbine.

To učiteljstvo polaga v znožje Najvišjega prestola pri-sego, da bo takisto v bodočnosti zbujalo in krepilo v srcih šolske mladine iskreno ljubezen, vdanost in zvestobo do Vašega Veličanstva in do preslavnih členov prejasne rodbine Habsburško - lotarinške.

Ljubljana, v 4. dan maj. srpana 1898.

.I.

Šolsko poročilo.

A. Učiteljsko osebje.

I. Premembe v učiteljskem zboru med šolskim letom 1897/98.

Stalni učitelj Francišek Kokalj je umrl po kratki bolezni dne 14. svečana 1898.

Do stalnega nameščenja te službe je bila imenovana glasom razpisa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 14. svečana 1898. št. 117 pomožna učiteljica Karolina Fischer.

Na lastno prošnjo je odšel dne 20. svečana 1898. učitelj IV. a razreda Ivan Krulec v risarski tečaj c. kr. državne obrtne šole v Gradec. Vsled sklepa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 21. svečana 1898. je prevzel dosedanji učitelj I. b razreda Francišek Bahovec IV. a razred, na njegovo mesto pa je stopila glasom dekreta c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 21. svečana 1898. št. 111. novoimenovana pomožna učiteljica Marija Dev.

Na prošnjo ravnateljstva c. kr. učiteljišča in z dovoljenjem c. kr. mest. šolskega sveta z dne 12. mal. travna 1898. št. 230. je bil tukajšnji stalni učitelj Janez Janežič pozvan na c. kr. vadnico v začasno službovanje. Glasom razpisa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 12. mal. travna 1898. št. 230. je bil začasno prideljen tukajšnji šoli stalni učitelj nemške petrazrednice Avgust Kleč, ki je prevzel poučevanje v IV. b razredu.

II. Učiteljski zbor ob koncu šolskega leta 1897/98.

Nadučitelj in voditelj:

Francišek Raktelj, stalni nadučitelj in voditelj, ud c. kr. mestnega šol. sveta, je poučeval razven risanja vse predmete v III. c razredu, 22 ur na teden.

Katehet:

Janez Smrekar, svetni duhovnik, stalni veroučitelj, je poučeval verouk v vseh razredih, 16 ur na teden. Vrhu tega je pripravljaj šolsko mladino za sprejem sv. zakramentov.

Učitelji:

Leopold Armič, stalni učitelj, je poučeval vse predmete v III. a in risanje v III. c razredu, 24 ur na teden.

Anton Razinger, stalni učitelj in voditelj cerkvenega petja, je poučeval vse predmete v II. a razredu, 19 ur na teden.

Frančišek Bahovec, stalni učitelj, je poučeval v I. poluletju vse predmete v I. b razredu, 18 ur; v II. poluletju pa vse predmete v IV. a razredu, 24 ur na teden.

Jožef Cepuder, stalni učitelj in knjižničar, je poučeval vse predmete v V. razredu, 25 ur na teden.

Ivan Krulec, stalni učitelj, knjižničar učit. ročne knjižnice, je poučeval v I. poluletju vse predmete v IV. a razredu, 24 ur na teden, v II. poluletju je na dopustu.

Jakob Dimnik, stalni učitelj in občinski svétnik dež. stol. mesta, je poučeval vse predmete v II. b razredu, 19 ur na teden.

Alojzij Keceľj, stalni učitelj in varuh učilom, je poučeval vse predmete v III. b razredu, 23 ur na teden.

Janko Janežič, stalni učitelj, je poučeval do 12. mal. travna vse predmete v IV. b razredu, 24 ur na teden; od 12. mal. travna dalje je pridelen c. kr. deški vadnici v Ljubljani v začasno službovanje.

Avgust Kleč, stalni učitelj na nemški deški petrazrednici, pridelen v začasno službovanje na tukajšnjo šolo, je poučeval od 12. malega travna dalje vse predmete v IV. b razredu, 24 ur na teden.

Karolina Fischer, pomožna učiteljica, je poučevala v II. poluletju vse predmete v I. a razredu, 18 ur na teden.

Marija Dev, pomožna učiteljica, je poučevala v II. poluletju vse predmete v I. b razredu, 18 ur na teden.

B. Učne knjige v šolskem letu 1897/98.

I. razred.

Verouk: Mali katekizem, ali krščanski nauk. Ljubljana. Katoliška tiskarna. 1897. 15 kr.

Slovenski jezik: Razinger-Žumer, Abecednik za slovenske šole. Ljubljana. Kleinmayr-Bamberg. 1896. 20 kr.

Računstvo: Močnik, Računica za občne ljudske šole. Prva stopinja. 1894. 30 h.

Petje: Nedvêd, Slavček. Zbirka šolskih pesmij. Prva stopinja. 1886. 20 kr.

II. razred.

Verouk: Kakor v I. razredu.

Slovenski jezik: Razinger-Žumer, Prvo berilo in slovnica za II. razred 4- in 5razrednih ljudskih šol. Ljubljana. Kleinmayr-Bamberg. 1893. 24 kr.

Računstvo: Močnik, Računica za občne ljudske šole. Prva stopinja. 1894. 30 h.

Petje: Kakor v I. razredu.

III. razred.

Verouk: Srednji katekizem, ali krščanski nauk. Ljubljana. Katoliška tiskarna. 1897. 32 kr.

Slovenski jezik: Drugo berilo in slovnica za občne ljudske šole. Dunaj. C. kr. zaloga šolskih knjig. 1892. 35 kr.

Nemški jezik: Prva nemška slovnica in prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole. Sestavili Praprotnik, Razinger in Žumer. Ljubljana. Kleinmayr in Bamberg. 1892. 35 kr.

Računstvo: Močnik, Računica za občne ljudske šole. Druga stopinja. 1894. 40 h.

Petje: Nedvêd, Slavček. Zbirka šolskih pesmij. II. stopinja. 1886. 20 kr.

IV. razred.

Verouk: Kakor v III. razredu. Zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze za ljudske šole. 1882. 50 kr. C. kr. zaloga šolskih knjig.

Slovenski jezik: Tretje berilo za občne ljudske šole. 1892. 40 kr. Končnik, Slov. slovnica za občne ljudske šole. 1892. 45 kr. Obe knjigi iz c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji.

Nemški jezik: Druga nemška slovnica za občne ljudske šole. 1892. 36 kr. Dunaj. C. kr. zaloga šolskih knjig. Kot pomožna knjiga: Sprachbuch für österreichische allgemeine Volksschulen von Josef Lehmann. Ausgabe in 4 Theilen. III. Theil. Iz c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji. 1891. 26 kr.

Računstvo: Močnik, Računica za občne ljudske šole. Druga stopinja. 1894. 40 h.

Petje: Nedvêd, Slavček. Zbirka šolskih pesmij. Tretja stopinja. 1886. 30 kr. Vsi trije zvezki so izšli pri Milicu v Ljubljani. Weinwurm, Elementar-gesangbuch für öffentl. Schulen. Wien. Pichler's Witwe. 1884. 25 kr.

V. razred.

Verouk: Kakor v IV. razredu. Zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze za ljudske šole. 1892. 50 kr. Sveti listi, berila in evangeliji za praznike cellega leta. 1888. 46 kr. Vse te knjige iz c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji.

Slovenski jezik: Končnik, Četrto berilo za občne ljudske šole. Dunaj. C. kr. zaloga šolskih knjig. 1892. 60 kr. Slov. slovnica, kakor v IV. razredu.

Nemški jezik: Tretja nemška slovnica za ljudske šole. Dunaj. C. kr. zaloga šolskih knjig. 1892. 30 kr. Kot pomožna knjiga: Sprachbuch für österr. allgemeine Volksschulen von Josef Lehmann. Ausgabe in 4 Theilen. IV. Theil. Iz c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji. 1891. 42 kr. Dr. Kummer, Branky, Lesebuch für österr. allgem. Volksschulen. Ausgabe für fünfclassige Volksschulen. Vierter Theil. Wien. K. k. Schulbuchverlag. 1895. 1 K 20 h.

Računstvo: Močnik, Računica za občne ljudske šole. Tretja stopinja. 1894. 40 h.

Petje: Kakor v IV. razredu.

C. Knjižnica.

I. Šolarska knjižnica

je štela koncem šolskega leta 1897/98. 1093 zvezkov, lani 1039; pomnožila se je torej za 54 zvezkov in sicer:

A. Brezovnik:	Zeleni listi, 15. snopič;
Iv. Koprivnik:	A. M. Slomškega spisi, 16. snopič;
Sim. Gregorčič:	Tatarji na Moravskem, 17. in 18. snopič;
Jak. Dimnik:	Slavoj in Ljudmila, 19. snopič;
Lud. Černež:	Bogdanova mlada leta, 20. snopič;
Eng. Gangl:	Pisanice, 21. snopič;
Janko Leban:	V domačem krogu, 22. in 23. snopič;
A. Brezovnik:	Savinjski glasi, 24. snopič;
Iv. Zore:	Pomladni glasi, VIII. zvezek, 4 izvide;
Fl. Hrovat:	Pridni Janezek, 3 izvide;
A. Kržič:	Vrtec 1897, 2 izvoda;
Fr. Malavašič:	Strije Tomova koča, 3 izvide;
Fr. Levec:	Jurčičevi zbrani spisi, II. zvezek, 3 izvide;
H. Sattner:	Ljudevit Hrastar, 3 izvide;
Eng. Gangl:	Pri strijcu, I. zvezek, 3 izvide;
Janko Leban:	Na različnih potih, 4 izvide;
Iv. Tomšič:	100 pripovedek Krišt. Šmida, 3 izvide;
Janja Miklavčič:	Srce, 3 izvide;
A. Kržič:	Angelček IV. tečaj, 2 izvoda;
A. Kosi:	Sto narodnih legend, 4 izvide;
Fr. Malavašič:	Oče naš, 3 izvide;
V. C.:	Kako ti je ime?, 4 izvide.

Knjige so se izposojevale učencem III., IV. in V. razreda vsak ponedeljek in se vračale vsako soboto.

Tekom leta se je izposodilo 125 učencem 1500 knjig.

Jožef Cepuder, knjižničar.

II. Učiteljska ročna knjižnica

je štela koncem leta 315 knjig. V preteklem šolskem letu je prirastlo 72 knjig in sicer te-le:

Bayr & Wunderlich, Formensammlungen für das Freihandzeichnen. Wien 1895 (6 zvezkov).

Al. Fellner & Steigl, Schule des Freihandzeichnens, Wien. (5 zvezkov).

Andel, Das geometrische Ornament. Wien 1893.

Statistische Monatschrift. IX. Jahrgang. Wien 1883. (11 zvezkov).

Museal-Verein für Krain, Mittheilungen. V., VI., VII., VIII. Jahrgang. (9 zvezkov).

Kaspret, Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. III., IV., V. letnik.

Seidl, toplinske razmere Zagreba in Ljubljane. Zagreb 1887.

Trstenjak, Slov. gledališče. Ljubljana. 1892.

Levec, Die Einfälle der Türken in Krain und Istrien. Laibach 1891.

Milkowicz, Die Klöster in Krain. Wien 1889.

Levec, Pravda o slovenskem šestomeru. Ljubljana 1878.

Fekonja, Davorin Trstenjak, slovenski pisatelj. Ljubljana 1887.

Dr. Glaser, A. Vamček, Biographische Skizze. Wien 1885.

Vrhovec, Die wohllobliche, landesf. Hauptstadt Laibach. Laibach 1886.

Čuvajmo svoje prestarine. Trst 1895.

Koblar, Zgodovina farâ ljubljanske škofije. I. zvezek. Ljubljana 1884.

G. Pirc, Mlekarstvo. Ljubljana 1884.

Poezije doktorja Prešerna (v cirilici). Trst 1893.

Dram. društvo, Prenočišče v Granadi, Carostrelec, Prodana nevesta. Ljubljana 1893.

Dram. društvo, Poljub, Trubadur, Marta. Ljubljana 1894.

Dram. društvo, Afričanka, Janko in Metka, Gorenjski Slavček. Ljubljana 1895.

Glaser, Urvaši (indijska drama). Trst 1885.

Schreiner, Fizika ali nauk o prirodi. Celovec 1891.

Bezenšek, Bolgarija in Srbija. Celovec 1867 (2 iztisa).

Gilenšek, Naše škodljive rastline. I. in II. snopič, Celovec 1892 in 1893.

Rohrman, Poljedelstvo. I. snopič. Celovec 1897 (2 iztisa).

Dr. Lampe, Jeruzalemski romar. I. in II. zvezek. Celovec 1892 in 1893.

Slovenske večernice. 45. zvezek. Celovec 1891.

Žaljski, Na krivih potih. Povest. Celovec 1893.

Podgore, Domači zdravnik. Celovec 1892.

Milovršnik, Boj za pravico. Povest. Celovec 1897 (2 iztisa).

Starè, Kitajci in Japonci. Celovec 1893.

Starè, Občna zgodovina. XV. snopič. Celovec 1891.

Lampe, Zgodbe sv. pisma. IV. snopič. Celovec 1897 (2 iztisa).

Družba sv. Mohora. Koledar za leto 1898.

Fischer's Vollständiges Adressenbuch. Laibach. I. Jahrgang. 1898.

Schreiner-Bizjak, Prva nemška vadnica. 6 iztisov.

Schreiner-Bizjak, Anleitung zum Gebrauche der Prva nemška vadnica. Dunaj 1897 (6 iztisov).

Trull, Was kann die Schule für die Mässigkeitssache thun? Wien 1897.

Učni načrt za petrazredne ljudske šole. Ljubljana 1896 (10 izvodov).

Planinski vestnik. Ljubljana 1897.

Ivan Krulec, knjižničar.

Č. Učila.

Učilska zbirka se je pomnožila v letošnjem letu s sledečimi predmeti:
Razinger, Stenske table (Wandfibel).

Zračna puška (2 komada).

Haardt-Orožen, Zemljevid Palestina (dva izvoda).

Electrophor (complet).

Skupina podob za šolo in dom (dve skupini).

Laurenčič, Naša monarhija (22 sešitkov).

Alojzij Keel, varuh učilom.

D. Zaloga ubožnih knjig

se popolnjuje, oziroma vzdržuje iz podpore c. kr. zaloge šolskih knjig, Pichlerjeve vdove zaloge na Dunaji, pl. Kleinmayr in Bambergove zaloge v Ljubljani, iz podpore kranjske hranilnice in tukajšnje mestne občine.

V tem šolskem letu je štela ta zaloga knjig:

Mali katekizem, ali krščanski nauk	Kratki katekizem	Zgodbe sv. pisma	Evangeliji	Abecednik	Prvo berilo in slovnica	Drugo berilo in slovnica	Tretje berilo	Četrto berilo	Končnikova slovnica	Prva nemška slovnica	Druga nemška slovnica	Tretja nemška slovnica	Dr. Kummer, Lesebuch	Računica, I, II. in III. stopinja	V obrtni pripravljalnici				Skupno število ubožnih knjig	Opomnja
															Drugo berilo	Prva nemška slovnica	Tretje berilo	Druga nemška slovnica		
41	110	47	17	57	59	71	37	16	60	70	40	19	26	214	54	45	64	52	1099	Te knjige so se razposojevale 307 učencem vsakdanje šole in 170 rokodelničem obrtne pripravljalnice.

E. Letopis.

Zaradi hudega potresnega sunka dné 15. malega srpana 1897. zjutraj ob 7. uri se sklep šolskega leta 1896/97. ni mogel izvršiti po običajnem načinu, ampak razdelila so se učencem kar pred šolskim poslopjem šolska naznanila in letna poročila.

Šolsko leto 1897/98. se je pričelo dné 18. kimovca s sv. mašo k sv. Duhu in 20. kimovca z rednim poukom; 16. in 17. kimovca 1897. je bilo vpisovanje učencev.

Dné 12. vinotoka 1897. se je vdeležil učiteljski zbor slovesnega prenešenja zemeljskih preostankov učenjaka slavista Jerneja Kopitarja na pokopališče k sv. Krištofu v Ljubljani.

Dné 13. in 19. vinotoka 1897. je ravnatelj c. kr. učiteljišča v Ljubljani Francišek Hubad, poslužuje se § 102 reorganizacijskega statuta za učiteljišča, hospitaliral v več razredih tukajšnje šole.

Za zanimljivo in poučno predavanje o električnih tokih pri lanski okrajni šolski konferenciji je dobil učitelj Ivan Krulec priznanico c. kr. mestnega šolskega sveta. (Dekret z dné 18. vel. srpana 1897., št. 523.)

Z razpisom vis. c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 5. svečana 1898. št. 321. se je priznala nadučitelju Frančišku Raktelju šesta, in učitelju Janezu Janežiču pa z razpisom iste šolske oblasti z dné 5. svečana 1898, št. 320. tretja službeno-starostna doklada.

Prvo polletje se je končalo dné 12. svečana s slovesno sv. mašo, po kateri se je pela cesarska pesem; drugo polletje se je pričelo dné 15. svečana 1898.

Tužnega srca smo spremili dné 16. svečana svojega predragega tovariša Frančiška Kokalja na pokopališče k sv. Kristofu, katerega nam je nemila smrt po kratki bolezní dné 14. svečana 1898. kar nenadoma iztrgala iz naše srede.

Pokojni je bil porojen v Tržiču dné 6. grudnia 1841. l. Šolal se je doma in potem v Ljubljani. Leta 1860. je stopil v ljubljansko učiteljsko, kjer je prebil l. 1862. zrelostno preskušnjo in leta 1873. preskušnjo učiteljske usposobljenosti.

Služboval je potem sedem let kot nadomestni učitelj: na glavni šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani in v Kočevju po jedno leto, v Škofji Loki dve leti in kot privatni učitelj in vzgojitelj v Klevevžu na Dolenjskem pri grajščaku Juliju Jombartu tri leta.

Dné 16. kimovca 1870. l. je bil imenovan podučiteljem na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, in dné 24. kimovca 1873. učiteljem na tej šoli, kjer je služboval do njegove prerane smrti.

Rajni Kokalj je bil blag mož, plemenitega značaja; svojim je bil udan soprog in skrben oče, tovarišem ljubeznjiv in odkritosrčen prijatelj, šolski mladini pa zvest, vstrajen in spreten učitelj.

Kako je bil pokojnik priljubljen in čislán, je pokazal najbolj njegov pogreb. Sijajnega spreveda se je udeležilo vse ljubljansko učiteljstvo, učenci II. mestne deške petrazrednice, člani visokega c. kr. deželnega in c. kr. mestnega šolskega sveta, profesorji srednjih šol in veliko tovarišev iz ljubljanske okolice, mnogo njegovih nekdanjih učencev, ki zasedajo sedaj odlična mesta raznih stanov ter prav velika množica odličnega ljubljanskega občinstva.

Pred hišo žalosti in na grobu so pokojniku zapeli ljubljanski učiteljski ganljivi žalostinki.

Dné 18. svečana 1898 je daroval gosp. katehet Janez Smrekar v cerkvi sv. Jakoba sv. mašo za dušo blagega pokojnika, kjer smo skupno s šolsko mladino prosili Boga, naj bi mu obilno poplačal trud, ki ga je imel z vzgojo in poukom svojih učencev, in da bi se veselil tam góri v rajske višavah v družbi svojih ne dolgo pred njim tja v večnost preselivših se prijateljev tovarišev-učiteljev.

Naj počiva v Bogu!

Dné 14., 15., 21., 22., 26., 28., 29. sušca 1898. l. je nadzoroval pouk po vseh razredih c. kr. okrajni šolski nadzornik profesor Frančišek Levec, dné 28. velikega travna pregledoval zvezke učencev vseh razredov ter dné 11. rožnika sklical učiteljski zbor v konferencijo, kjer je razpravljál stanje pouka in vzgoje ter podal potrebna navodila.

Istotako je večkrat med letom prisostoval veronku knezoškofijski komisar prečastiti gospod kanonik Andrej Zamejic.

Majnikovo veselico je praznovala šolska mladež dné 10. vel. travna 1898 na Rožniku. Ob $1\frac{1}{2}$ 8. uri je daroval sv. mašo g. katehet Janez Smrekar, pri kateri so peli dečki. Po cerkvenem opraviu je bil skupni zajutrek in potem prosto razveseljevanje.

Po mali južini so mladi izletniki skupno zapeli cesarsko himno in potem veselega srca odkorakali proti domu.

Mnogo odličnih roditeljev in prijateljev mladine, med njimi c. kr. deželne sodnije predsednik g. Albert Levičnik, deželni odbornik gosp. dr. Ivan Tavčar, c. kr. sodnije tajnik g. Ivan Kavčnik, predsedstveni tajnik g. Evgen Lah in obilo rodoljubnih dam je počastilo to slavnost.

Dné 20. vel. travna 1898 je šolska mladina, razvrščena ob Dunajski cesti, med nešteto množico slovenskega naroda s kipečim glasom sprejela in povzdravljala novega premilostljivega knezoškofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča.

Ob poletnih popoldnevih so vodili učitelji učence v prosto prirodo v svrhu praktičnega pouka v zemljepisji in prirodoznanstvu ter v ta namen tudi pohajali v deželni muzej Rudolfinum.

Učitelji so se shajali vsak mesec k domačim konferencijam, pri katerih so se brali razglasi šolskih oblasti, se sestavil podrobni učni črtež za prostoročno risanje, se sklepalo o načelih pouka in odgoje, o šolski uredbi in drugih šolskih stvareh.

V proslavo petdesetletnice Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. so se dné 4. mal. srpana 1898 udeležili vsi učitelji slavnostne seje v okrašeni telovadnici I. mestne deške ljudske šole.

Šolska naznanila so se učencem razdelila dné 30. listopada 1897. 12. svečana, 30. mal. travna in ob sklepu šolskega leta dné 14. mal. srpana 1898.

Zdravstveno stanje

učencev je bilo to leto jako ugodno, ker razun posameznih slučajev nadežnega mumpsa ni bilo nobene druge nalezljive bolezni med otroci.

Umrla sta med letom **Dežman Emrik** in
Šušteršič Jernej, oba učenca II. b razreda.

Pri vpisovanji učencev se je pokazalo, da ni imelo 10 učencev stavljenih kôz. Tem dečkom je mestni zdravnik gosp. dr. Francišek Illner stavil koze dné 24. velikega travna; dné 2. rožnika 1898 pa je ponovil cepljenje 87 učencem.

Bogoslužne vaje.

God Njiju Veličanstev cesarja Franca Jožefa I. in cesarice Elizabete je obhajal zavod (dné 4. vinotoka, oziroma 19. listopada 1897) s slovesno sv. mašo, po kateri se je pela cesarska pesem.

Prvo polletje se je sklenilo dné 12. svečana 1898 s sv. mašo.

Dne 18. svečana 1898 se je udeležilo učiteljstvo z učenci zadušnice za pokojnega učitelja Frančiška Kokalja.

V toplejših mesecih je hodila mladina vsak torek in petek k šolski sv. maši.

V nedeljo po sv. Rešnjem Telesu je bil zavod korporativno pri procesiji mestne župne cerkve sv. Jakoba.

K spovedi in sv. obhajilu so šli učenci trikrat.

Prvo sv. spoved je opravilo 64 učencev, zakrament sv. birme je prejelo o binkostih v stolni cerkvi sv. Nikolaja 64 učencev.

Praznik sv. Alojzija in prvega sv. obhajila je obhajala šolska mladina dne 21. rožnika 1898. Ta dan je pristopilo 88 učencev prvikrat k mizi Gospodovi. Med sv. mašo je imel g. katehet ganljiv govor na prvoobhajance, opominjajoč jih k lepemu vedenju in bogoljubnemu življenju.

Za sprejem sv. zakramentov je pripravljali dečke gosp. katehet Janez Smrekar.

Pri šolskih in drugih slovesnih mašah je popevala vsa šolska mladina. Cerkevno petje je jako spretno in neutrudno vodil in z orglami spremljal učitelj Anton Razinger, ki je imel v ta namen večkrat skupne vaje.

Dobrotnikov

je imela šolska mladina tudi letos prav obilno: Slavna kranjska hranilnica je veledušno darovala vsakdanji šoli 200 gld., rokodelčičem v obrtni pripravilnici pa 50 gld.

Iz te podpore se je ubogim učencem kupovalo pisalno in risalno orodje ter v začetku leta šolske knjige.

Iz podpore c. kr. šolsko-knjižne zaloge dunajske je c. kr. mestni šolski svet odmeril tukajšnji šoli ubožnih knjig v vrednosti 16 gld. 26 kr. Iz založne knjigarne pl. Kleinmayr-Bambergove v Ljubljani je prejelo vodstvo za oddane odrezke 15 šolskih knjig.

Slavni občinski svet deželnega stolnega mesta je dovolil kredit 8 gld. v to svrho, da se je za ta denar nakupil Haardt-Orožnov nastenski zemljevid Palestine.

Slavnoisti je kakor lansko leto tudi letos poslal šoli 36 zvezkov Ga-brščekove „Knjižnice za mladino“ v ta namen, da se uvrsti po jeden izvod v šolarsko knjižnico, ostali pa naj se porazdele koncem šolskega leta med marljive učence.

Sl. osrednje ravnateljstvo c. kr. zaloge ubožnih knjig na Dunaju je podarilo šoli 10 pol s podobami za šolo in dom.

Potom c. kr. mestnega šolskega sveta je poslalo vis. c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje tukajšnji učiteljski knjižnici v dar Trull-ovo brošuro „Was kann die Schule für die Mässigkeitssache thun?“

Narodne gospe in gospodične, na čelu jini cesarski svetnik blagorodni gospod Ivan Murnik, so preskrbele 41 dečkom deloma celo obleko, deloma samo črevlje.

Povodom šolskega izleta na Rožnik je izročil župan deželnega stolnega mesta blagorodni gospod Ivan Hribar vodji te šole 20 gld. za pogostitev revnih učencev. V isti namen je poslala tudi gospa Cecilija Pirčeva 5 gld.

Predsedstveni tajnik gosp. Evgen Lah je podaril učiteljski knjižnici 37 knjig razne vsebine.

Trgovec g. Jožef Petrič je poslal revnim učencem tukajšnje šole 850, trgovec g. Ivan Bonač pa 40 šolskih zvezkov.

V spomin prvega sv. obhajila je obdaroval g. katehet Janez Smrekar prvoobhajance s krasnimi podobami in s pecivom.

Mestni župnik preč. g. kanonik Janez Rozman je prepustil mladini cerkev sv. Jakoba, da je imela v njej bogoslužne vaje.

Ravnatelj Leopold Belar, vodja šentjakobskega pevskega zbora, je oskrbel petje pri sv. maši k sv. Duhu o začetku šolskega leta.

Blagodušno so podpirali ubožne učence, podajajoč jim hrano vsak dan, ali posamezne dneve v tednu:

1.) samostan čč. oo. frančiškanov	1 učenca,
2.) samostan čč. mm. uršulink	8 učencev,
3.) ljudska kuhinja	7 učencev,
4.) zasebne hiše	6 učencev,
skupaj	22 učencev.

Vsem tem blagim dobrotnikom šole in šolske mladine izreka šolsko vodstvo na tem mestu dostojno zahvalo, proseč jih še nadaljne naklonjenosti.

Šolsko leto se je sklenilo dne 14. mal. srpana 1898. Po sv. maši so otroci navdušeno zapeli: „Hvala bod' Gospod Bogu“ in „Bog ohrani, Bog obvari“. Po cerkveni slavnosti se je vrnila šolska mladež v šolo, kjer so se po primernih nadučiteljevih nagovorih v posameznih razredih razdelila šolska naznanila in letna poročila.

F. Važnejši ukazi in odredbe šolskih oblastev.

Okrožnica c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 18. kimovca 1897, št. 596, opozarja na „Prvo nemško vadnico za slovenske občne ljudske šole, spisala H. Schreiner in dr. J. Bezjak“, katera je izšla v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 28. vinotoka 1897, št. 634, naroča na podstavi razpisov visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 17. malega travna 1897, št. 843, in z dné 20. kimovca 1897, št. 1943, vodstvu in učiteljskemu zboru, da morajo imeti posebno pažnjo na duševno in telesno zanemarjene otroke.

Okrožnica generalnega ravnateljstva c. kr. priv. južne železnice z dné 26. listopada 1897, naznanja pogoje, ki dajejo pravico učencem ljudskih šol prositi za znižano vožnjo iz kraja, kjer se šolajo, domu in nazaj.

Razpis mestnega magistrata ljubljanskega z dné 11. grudna 1897, št. 41.786, pozivlja vodstvo na podstavi naročila visokega c. kr. deželnega predsedstva z dné 7. grudna 1897, št. 41.786, naj se pouči mladina, da ne bo poškodovala izolatorjev pri telegrafskih vodilih in električnih napravah, sicer se bo zakonito kaznovala.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 18. grudna 1897, št. 958, s katerim se pozivlje učiteljstvo na podstavi ukaza visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 14. grudna 1897, št. 3552, naj se udeležuje opazovanj potresnih prikazni, katera vodi c. kr. akademija, prirodopisni in matematični oddelek, v ta namen ustanovljena komisija.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 23. svečana 1898, št. 83, odobruje predlog tukajšnjega učiteljskega zbora, naj se v I. letniku obrtne pripravljavnice opusti pouk v risanju in tisti čas vpelje pouk v branju.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 30. prosinca 1898, št. 71, določuje na podstavi razpisa visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 25. prosinca 1898, št. 87, da je odpraviti iz tukajšnje šole zvezke založnika Jožefa Petriča v Ljubljani, ker ne ustrezajo zakonitim predpisom.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 1. svečana 1898, št. 77, naznanja dodatno k razpisu slavnoistega z dné 18. grudna 1897, št. 958, da je imenovala cesarska akademija znanosti profesorja Ferdinanda Seidl-a v Gorici potresnim referentom za Kranjsko, kateremu naj se pošiljajo vsa potresna poročila.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 5. sušca 1898, št. 145, razglša ukaz visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 28. svečana 1898, št. 587, ki določa na podstavi odredbe visokega ministerstva za bogočastje in nauk z dné 30. prosinca 1898, št. 707, da mora biti pri izberi učnih knjig merodajna le pedagoško-didaktiška vrednost knjige, a da se ne sme nikoli ozirati na kakoršnekoli finančialne prednosti. Ko bi se pa primerilo, da dovoljujejo spisovavci ali založniki zaradi vpeljave njihovih knjig šolskim voditeljem ali učiteljem finančialne prednosti v katerikoli namen, bi se dotičnemu učilu dovolitev za učno uporabo nikakor ne dala, oziroma bi se mu odvzela.

G. Začetek šolskega leta 1898/99.

Šolsko leto 1898/99. se prične dné 16. in 17. kimovca 1898. l. z vpisovanjem bivših in sprejemanjem novih učencev; dné 19. kimovca je poklicanje sv. Duha in dné 20. kimovca 1898. l. se prične redni pouk. Vpisovanje se bode vršilo v šolskem poslopji na Cojzovi cesti.

Zglašati se je s šolskim naznanilom. Učenci, ki na novo vstopijo v šolo, prinesó naj krstni listek s seboj. — Vsak učenec, ki še ni pohajal te šole, mora se izkazati s spričevalom o stavljenji kôz.

V Ljubljani, dné 14. mal. srpana 1898. l.

Voditelj.

H. Statistični pre-
na konci šolskega

Razred	Število učencev 16./IX. 1897	Med letom jih je			Število učencev 15./VII. 1898	Starost					Vera rimsko-katoliška	Materin jezik je		
		vstopilo	izstopilo	umrlo		6 — 7 let	7 — 12 let	12 — 13 let	13 — 14 let	nad 14 let		slovenski	nemški	drug
I. a	50	—	2	—	48	8	40	—	—	—	48	48	—	—
I. b	51	1	2	—	50	10	40	—	—	—	50	50	—	—
II. a	56	—	1	—	55	—	54	1	—	—	55	55	—	—
II. b	52	5	3	2	52	—	52	—	—	—	52	52	—	—
III. a	58	1	3	—	56	—	51	2	1	2	56	56	—	—
III. b	57	4	1	—	60	—	47	8	5	—	60	59	—	1
III. c	31	1	2	—	30	—	15	8	5	2	30	30	—	—
IV. a	57	7	2	—	62	—	39	14	8	1	62	61	—	1
IV. b	52	10	7	—	55	—	34	14	5	2	55	55	—	—
V.	46	—	6	—	40	—	9	13	12	6	40	40	—	—
Skupaj	510	29	29	2	508	18	381	60	36	13	508	506	—	2

gled učencev

leta 1897/98.

Stanuje jih		Šolo jih je obiskovalo				Za višji razred			Nerazredjenih je ostalo	Ustanove je uživalo	Znesek ustanove gld.	Ukovino je plačalo			Za ustrop v srednje šole se jih je oglasilo
v Ljubljani	zunaj Ljubljane	prav pridno	pridno	manj pridno	zanikerno	sposobnih	nesposobnih štev.	nesposobnih v ‰				celo	pol	nič	
48	—	47	—	—	1	40	7	14·8	1	—	—	2	1	45	—
50	—	49	—	—	1	43	6	12·2	1	—	—	—	—	50	—
53	2	54	—	1	—	43	10	18	2	—	—	4	—	51	—
51	1	51	1	—	—	45	7	13	—	—	—	2	2	48	—
54	2	55	1	—	—	36	20	35·7	—	—	—	3	2	51	—
58	2	57	—	—	3	36	20	35	4	—	—	2	—	58	—
27	3	22	4	1	3	20	10	33	—	—	—	5	—	25	—
57	5	62	—	—	—	54	7	11·3	1	1	40	5	2	55	30
53	2	48	3	2	2	37	17	31	1	—	—	—	2	53	20
38	2	40	—	—	—	36	4	10	—	—	—	2	1	37	20
489	19	485	9	4	10	390	108	21·7	10	1	40	25	10	473	70

II.

Imenik učencev.*)

I. a razred.

Briski Francišek, Ljubljana.
 Čebular Jožef, Ljubljana.
 Dolinšek Janez, Ljubljana.
 Finc Janez, Ljubljana.
 Goli Jakob, Ljubljana.
 Gorjup Francišek, Ljubljana.
 Grabnar Stanislav, Ljubljana.
 Jakolin Alojzij, Ljubljana.
 Jankovič Kilijan, Ljubljana.
 Jarc Jožef, Ljubljana.
 Jeločnik Avgustin, Ljubljana.
 Jenko Ferdinand, Ljubljana.
 Jevnikar Alojzij, Ljubljana.
 Klančič Francišek, Ljubljana.
 Kocmur Francišek, Ljubljana.
 Korenčan Francišek, Ljubljana.
 Kosirnik Vincencij st., Ljubljana.
 Kosirnik Vincencij ml., Ljubljana.
 Kozlevčar Ferdinand, Ljubljana.
 Krvina Janez, Ljubljana.
 Leskovec Adolf, Ljubljana.
 Magister Francišek, Ljubljana.
 Mihelič Vincencij, Ljubljana.
 Moškat Tomaž, Ljubljana.
 Okorn Janez, Ljubljana.

Pajsar Leopold, Ljubljana.
 Pance Jožef, Ljubljana.
 Permè Jožef, Ljubljana.
 Pestotnik Anton, Ljubljana.
 Peterlin Rudolf, Ljubljana.
 Petkovšek Karol, Ljubljana.
 Pfeifer Adolf, Ljubljana.
 Potočnik Evstahij, Ljubljana.
 Požnel Alojzij, Rakitnik.
 Primšar Miroslav, Ribnica.
 Selan Alojzij, Vnanje Gorice.
 Škarza Alojzij, Ljubljana.
 Šarec Ignacij, Ljubljana.
 Šavs Francišek, Ljubljana.
 Štrukelj Alojzij, Ljubljana.
 Šuštaršič Janez, Ljubljana.
 Urbančič Francišek, Ljubljana.
 Vrhovec Jožef, Ljubljana.
 Zajec Jožef, Ljubljana.
 Zalaznik Jakob, Ljubljana.
 Zorman Ivan, Ljubljana.
 Žargi Jernej, Ljubljana.

Neizprašan :

Tekavčič Anton, Ljubljana.

I. b razred.

Bergant Feliks, Ljubljana.
 Breskvar Matevž, Ljubljana.
 Čemažar Janez, Ljubljana.
 Erzin Janez, Ljubljana.
 Favaj Karol, Šiška.
 Hafner Albin, Ljubljana.
 Horvat Pavel, Ljubljana.
 Hudeček Janez, Ljubljana.
 Ileršič Roman, Ljubljana.
 Jager Valentin, Ljubljana.
 Jeraj Ferdinand, Ljubljana.
 Jerše Leopold, Ljubljana.
 Kerhin Anton, Ljubljana.
 Kikel Stanislav, Ljubljana.
 Kimovec Janez, Ljubljana.
 Koblar Anton, Ljubljana.
 Kolnik Francišek, Ljubljana.
 Košiček Janez, Ljubljana.
 Kramar Rudolf, Ljubljana.
 Kregar Viktor, Ljubljana.
 Kumar Jožef, Ljubljana.

Lavrenčič Janez, Postojna.
 Lukman Ernest, Celovec.
 Magerle Albin, Ljubljana.
 Mavsar Francišek, Ljubljana.
 Ničman Anton, Ljubljana.
 Peček Jožef, Ljubljana.
 Pelc Stanislav, Ljubljana.
 Perko Francišek, Ljubljana.
 Planko Maks, Ljubljana.
 Plut Jožef, Ljubljana.
 Rapuš Francišek, Ljubljana.
 Rebolj Jakob, Ljubljana.
 Ropret Ivan, Ljubljana.
 Slamnjak Janez, Ljubljana.
 Slovník Karol, Ljubljana.
 pl. Strenkowsky Miroslav, Malaga
 (Španjsko).
 Šimnovec Rihard, Ljubljana.
 Šinkovec Francišek, Ljubljana.
 Šinkovec Francišek, Ljubljana.
 Škarjevec Janez, Ljubljana.

*) Debelo tiskani so odličnjaki.

Schwentner Karol, Ljubljana.
 Turk Frančišek, Ljubljana.
Večerin Rudolf, Ljubljana.
Vidmar Stanislav, Ljubljana.
Virant Anton, Novo Mesto.
 Volk Adolf, Ljubljana.

Vrtačnik Janez, Sevnica.
 Zorž Leopold, Ljubljana.

Neizprašani:
 Šavs Karol, Ljubljana.

II. a razred.

Aleš Franc, Šmartno pod Šmartno Goro.
 Anžič Pavel, Ljubljana.
Armič Bogomil, Ljubljana.
 Bar Anton, Ljubljana.
Božič Bogomir, Pulj.
 Breskvar Franc, Ljubljana.
 Breskvar Valentin, Ljubljana.
Cajmko Vinko, Zatičina.
 Cerar Rafael, Ljubljana.
 Čech Ivan, Ljubljana.
 Glavar Henrik, Ljubljana.
 Glinšek Franc, Želimlje.
Gostič Stanislav, Ljubljana.
 Habbé Franc, Ljubljana.
 Heinzmann Leopold, Ljubljana.
Heren Mirko, Ljubljana.
 Horvat Karol, Novo Mesto.
Jeločnik Aleksander, Ljubljana.
Jeretina Karol, Ljubljana.
 Jerše Jožef, Ljubljana.
 Košiček Franc, Zagreb.
Kramar Franc, Ljubljana.
 Lapajnar Viktor, Ljubljana.
 Legat Mihael, Kallwang, Štaj.
Lokar Anton, Ljubljana.
Lokar Franc, Ljubljana.
 Lotrič Matej, Ljubljana.
 Meserko Alojzij, Moravce pri Litiji.
 Miklavc Janez, Ljubljana.

Novak Albin, Ljubljana.
Ogorelec Ivan, Ljubljana.
 Pavlin Janez, Ljubljana.
 Polanec Albin, Ljubljana.
Pribil Ivan, Ljubljana.
 Puh Makso, Ljubljana.
Rumpel Emil, Ljubljana.
 Stibil Leopold, Ljubljana.
 Šimnovic Franc, Ljubljana.
 Štamcar Milan, Ljubljana.
 Tavželj Franc, Sv. Vid pri Cerknici.
 Trampus Jožef, Ljubljana.
 Urán Franc, Ljubljana.
 Velikajna Jožef, Ljubljana.
 Vidmar Avgustin, Ljubljana.
 Vidmar Franc, Ljubljana.
 Vidmar Henrik, Ljubljana.
 Vizjak Janko, Ljubljana.
 Volč Franc, Ljubljana.
 Vrabec Ferdinand, Ljubljana.
Zanošek Franc, Ljubljana.
 Zupan Jožef, Ljubljana.
 Žagar Franc, Ljubljana.
 Židan Janez, Ljubljana.

Neizprašani:
 Svetličič Janez, Kozarje pri Dobrovi.
 Kenk Jožef, Vič.

II. b razred.

Ažbe Viktor, Ljubljana.
Babič Vladimir, Kranj.
 Bahovec Miroslav, Ljubljana.
Cvar Karol, Ortnek.
 Dachs Maksimilijan, Ljubljana.
Dekleva Leon, Britof (Notranjsko).
Drnovšek Alojzij, Ljubljana.
 Hirsman Alojzij, Ljubljana.
 Horvat Alojzij, Ljubljana.
 Horvat Ludovik, Ljubljana.
 Jaklič Matija, Pusti Javor.
Jarc Ivan, Ljubljana.
 Jebračin Hugo, Ljubljana.
 Jeršek Avgust, Ljubljana.
Justin Rafael, Novo Mesto.
 Juvan Valentin, Ljubljana.
Kobi Jožef, Borovnica.
Kocijan Vinko, Ljubljana.
 Kolman Ferdo, Ljubljana.
Komar Ivan, Ljubljana.
 Križaj Anton, Ljubljana.

Krže Albin, Ljubljana.
Lenček Alojzij, Ljubljana.
Levičnik Franc Serafin, Škofja Loka.
 Ložar Ivan, Ljubljana.
Marješič Filip, Ljubljana.
Marn Franc, Ljubljana.
Mis Julij, Ljubljana.
Modic Franc, Brest.
 Mostek Andrej, Ljubljana.
 Oblak Franc, Ljubljana.
Palčič Rudolf, Ljubljana.
 Peterlin Anton, Ljubljana.
 Petkovšek Pavel, Ljubljana.
 Petrovčič Jožef, St. Peter (Notranjsko).
 Pir Pavel, Ljubljana.
 Poljančič Alojzij, Maribor.
 Prek Karol, Ljubljana.
 Premec Franc, Rojan pri Trstu.
 Prnč Franc, Ljubljana.
 Sekula Jožef, Ljubljana.
Strauss Friderik, Novo Mesto.

Šorn Jožef, Ljubljana.
Šubič Ivo, Škofja Loka.
Tavčar Franc Boris, Ljubljana.
 Tavželj Avgust, Sp. Šiška.
 Trček Ivan, Ljubljana.

Trebar Ivan, Ljubljana.
 Vidic Franc, Vel. Stara Vas.
 Volč Ivan, Ljubljana.
 Zabukovec Anton, Ljubljana.
 Žganjar Avgust, Ljubljana.

III. a razred.

Bramor Francišek, Sp. Šiška.
 Breskvar Leopold, Ljubljana.
 Breskvar Matej, Ljubljana.
 Brglez Srečko, Ljubljana.
 Cerar Francišek, Ljubljana.
 Dequal Francišek, Ljubljana.
Dolinar Alojzij, Švica pri Dobrovi.
 Dolinar Francišek, Ljubljana.
 Galč Stanislav, Ljubljana.
 Gostič Florijan, Ljubljana.
Grebenec Alojzij, Ljubljana.
Grum Jožef, Mali Lipoglav.
 Guzelj Albin, Ljubljana.
 Habbé Alfonz, Ljubljana.
 Jeločnik Viktor, Ljubljana.
 Jelovčan Avgust, Ljubljana.
 Jenko Ernest, Ljubljana.
 Jeršič Rudolf, Ljubljana.
Jurca Anton, Strmec pri Studenem.
 Justin Vladimir, Črnomelj.
 Kisovec Karol, Škofja Loka.
 Košir Jožef, Vrhnika.
 Krasovic Rudolf, Ljubljana.
 Meglič Anton, Strahomér.
 Moré Jožef, Ljubljana.
Nartnik Anton, Polhov Gradec.
Pajer Henrik, Dol ob Savi.
Pavlin Francišek, Trst.

Polajenko Jožef, Maribor.
 Požar Ciril, Radeče (Dolenjsko).
Požar Vladimir, Ljubljana.
 Prosen Božidar, Vrhnika.
 Radovan Francišek, Ljubljana.
 Skrem Jožef, Ribnica.
Skvarča Jožef, Rovte pri Logatcu.
 Slavich Francišek, Reka (Primorsko).
 Stražar Rudolf, Ljubljana.
 Strgar Jakob, Ljubljana.
 Strnad Janez, Ljubljana.
 Šešek Francišek, Ljubljana.
 Škof Francišek, Ljubljana.
Šorn Francišek, Ljubljana.
 Sturm Francišek, Ljubljana.
Tavčar Ivan, Ljubljana.
Tomč Alojzij, Ljubljana.
 Tschokert Emerih, Ljubljana.
 Vidmar Anton, Ljubljana.
 Zadnik Ludovik, Ljubljana.
 Zalaznik Francišek, Ljubljana.
Zorman Metod, Ljubljana.
 Zupanc Alojzij, Ljubljana.
 Zupančič Janez, Ljubljana.
 Žgajnar Francišek, Ljubljana.
 Žirovnik Andrej, Glince.
Znidarski Stanislav, Kal pri Št. Petru.
 Zunič Ernest, Ljubljana.

III. b razred.

Andlovec Francišek, Ljubljana.
Brus Vincenc, Polica.
 Burja Alojzij, Senožče.
 Čeh Francišek, Dunaj.
Debevec Francišek, Pokojišče pri Bo-
 rovnici.
Dimnik Ivan, Postojna.
Dolinar Jožef, Dobrova.
 Dražil Adolf, Ljubljana.
 Ferjan Avgust, Ljubljana.
Ferlan Maks, Ljubljana.
 Gorenje Francišek, Ljubljana.
Jurca Ivan, Petkovec.
Kavčnik Janko, Ljubljana.
 Keršič Filip, Ponoviče.
 Keršič Ivan, Ljubljana.
 Klemenc Francišek, Ljubljana.
Knavz Karol, Krzete na Gori.
 Koleča Edvard, Ljubljana.
 Korbar Jožef, Serajevo.
Kotlušek Francišek, Ljubljana.
 Kotnik Rajko, Beljak.
 Krašovec Ivan, Ljubljana.
 Krošelj Ivan, Pečuh (Ogrsko).
 Lüberšar Jožef, Št. Vid pri Zatičini.
 Lindtner Ciril, Kranj.

Magister Avgust, Ljubljana.
 Mahkota Ivan, Ljubljana.
 Makovec Ivan, Ljubljana.
 Mervic Svatopluk, Kranj.
Mis Celestin, Chrudim (Česko).
 Nedeljko Milan, Ljubljana.
 Papež Anton, Ljubljana.
 Peharič Peter, Sp. Šiška.
 Podražaj Francišek, Ljubljana.
 Poljanšek Francišek, Ljubljana.
Premel Stanislav, Ljubljana.
Primic Francišek, Zalog pri Šmariji.
Rahne Francišek, Zg. Brezovica pri Dobu.
 Repše Alojzij, Št. Janž (Dolenjsko).
 Sever Edvard, Ljubljana.
 Sever Rudolf, Ljubljana.
 Stergelj Jožef, Ljubljana.
 Strle Valentin, Ljubljana.
 Šarec Francišek, Ljubljana.
Serjak Mihael, Iska Vas.
 Šmon Leopold, Šiška.
 Štefan Ivan, Ljubljana.
 Tabernik Alojzij, Ljubljana.
 Trost Viktor, Ljubljana.
 Urbančič Anton, Ljubljana.
 Vanino Alojzij, Ljubljana.

Vovk Peter, Trst.
Vrhovec Ivan, Ljubljana.
Zanoškar Avgust, Ljubljana.
Župan Francišek, Ljubljana.
Žagar Jožef, Ljubljana.

Neizprašani:
Čerar Jožef, Ljubljana.
Kremžar Anton, Brdo pri Viču.
Petač Ivan, Ljubljana.
Tavželj Alojzij, Sp. Šiška.

III. c razred.

Breceljnik Anton, Ljubljana.
Breskvar Rajmund, Ljubljana.
Brgant Anton, Gornja Šiška.
Čekada Andrej, Ivanje Selo pri Uncu.
Dobravec Anton, Črnuče.
Gandini Žiga, Novo Mesto.
Garbas Janez, Šmarje.
Jenček Avgust, Sora.
Jenko Ivan, Kranj.
Kikelj Janez, Ljubljana.
Kobi Ferdinand, Borovnica.
Kocmur Ivan, Ljubljana.
Kodelja Leopold, Ljubljana.
Kremžar Avgust, Ljubljana.
Kremžar Jakob, Spodnja Šiška.

Kremžar Ludvik, Spodnja Šiška.
Krika Janez, Ljubljana.
Mrčun Leopold, Ljubljana.
Ogrič Filip, Ljubljana.
Ogrič Nikolaj, Ljubljana.
Počkaj Francišek, Ubelsko.
Pogačnik Francišek, Ljubljana.
Pravst Albert, Kranj.
Pust Janez, Ljubljana.
Sedej Viktor, Ljubljana.
Šuštaršič Anton, Ljubljana.
Švigelj Peter, Ljubljana.
Uranic Andrej, Ljubljana.
Virens Francišek, Ljubljana.
Zajec Francišek, Ljubljana.

IV. a razred.

Ambrož Janez, Kranj.
Berglez Ignacij, Ljubljana.
Berglez Janez, Ljubljana.
Brank Janez, Repnje.
Brunčič Albin, Ljubljana.
Črne Janez, Ljubljana.
Dovjak Valentin, Glince.
Drnovšek Janez, Ljubljana.
Ganoni Jožef, Breznica.
Grčar Jožef, Ljubljana.
Gregorič Karol, Novo Mesto.
Grošelj Rok, Čemšenik.
Hlebs Janez, Ljubljana.
Jager Anton, Ivanje Selo pri Uncu.
Jaklič Jožef, Št. Vid pri Zatičini.
Joras Anton, Ljubljana.
Korče Jožef, Cerknica.
Koren Karol, Rakek.
Kos Francišek, Ljubljana.
Kos Jožef, Ljubljana.
Košir Janez, Šmartino pri Kranji.
Kozamernik Albin, Ljubljana.
Krajec Pavel, Novo Mesto.
Kraljič Aleksander, Šiška.
Kranje Janez, Vrd pri Vrhniku.
Krašovec Andrej, Podstrmec pri Velikih Laščah.
Križaj Jožef, Ilirska Bistrica.
Krmec Janez, Ljubljana.
Lindtner Kristijan, Kranj.
Majer Francišek, Ljubljana.
Martinčič Friderik, Ljubljana.
Novak Lovrenec, Št. Vid pri Ljubljani.
Pajk Janez, Ljubljana.

Palčič Stanislav, Ljubljana.
Pavlin Ciril, Trst.
Peček Henrik, Ljubljana.
Pirc Ciril, Ljubljana.
Podrekar Francišek, Ljubljana.
Poljanec Rudolf, Ljubljana.
Pust Avgust, Ljubljana.
Rigler Francišek, Praproče.
Robljek Vincencij, Jevnica pri Kresnicah.
Simončič Maks, Gradec.
Skarza Janez, Ljubljana.
Smole Izidor, Metlika.
Škerl Jožef, Ljubljana.
Štamcar Vladimir, Ljubljana.
Šubič Milan, Škofja Loka.
Šustar Ciril, Ljubljana.
Šuštaršič Viljem, Ljubljana.
Teran Francišek, Jelšave v Istriji.
Tešar Francišek, Ljubljana.
Tomažič Janez, Kresnice.
Tomec Herman, Št. Vid pri Ljubljani.
Trost Miroslav, Vodice.
Verčič Francišek, Ljubljana.
Vidmar Karol, Ljubljana.
Zajec Friderik, Zigmérica pri Sodražici.
Župančič Francišek, Rakovnik pri Št. Rupertu.
Župančič Ludovik, Trst.
Židan Janez, Ljubljana.

Neizprašan:
Perič Francišek, Borovnica.

IV. b razred.

Armič Evgen, Ljubljana.
 Božič Pavel, Ljubljana.
 Boh Alojzij, Sv. Vid nad Cerknico.
 Boh Ludovik, Rakitna.
 Bregar Leopold, Ljubljana.
 Bunc Rudolf, Ljubljana.
Cepuder Jožef, Ljubljana.
 Čescutti Bernard, Ljubljana.
 Česen Anton, Vipava.
 Česnovar Fran, Ljubljana.
 Dobriha Fran, Log pri Boštanju.
 Findeisen Janez, Ljubljana.
 Gorjanec Anton, Ljubljana.
 Indof Janez, Ljubljana.
 Janežič Janez, Ljubljana.
 Jeločnik Janez, Ljubljana.
 Jesenko Stanislav, Ljubljana.
 Kavčič Fran, Koseze.
 Komar Edmund, Ljubljana.
 Koželj Damijan, Št. Gothard.
 Kramar Jožef, Škofelja.
 Kuster Karol, Kostanjevica.
 Grof Lichtenberg Karol, Šmarije.
 Grof Lichtenberg Viktor, Šmarije.
 Ložar Avgustin, Ljubljana.
Ločnikar Fran, Zbilje.
 Mehle Anton, Velika Loka.
 Miklavc Fran, Ljubljana.
 Muzlovič Avgust, Ljubljana.

Novak Fran, Ljubljana.
 Novak Ladislav, Vič.
 Okorn Fran, Ljubljana.
 Peterka Alojzij, Ljubljana.
 Peterlin Jožef, Hudi Konec pri sv. Greg.
 Petkovšek Janez, Ljubljana.
 Pichler Julij, Kandija pri Novem Mestu.
Plesko Albin, Notranje Gorice.
 Polanjko Janez, Ljubljana.
Prijatelj Janez, Skrvlova pri sv. Greg.
 Rajgelj Janez, Ljubljana.
 Rodič Jožef, Ljubljana.
Senekovič Miroslav, Novo Mesto.
 Slabe Tit, Horjul.
 Smole Albin, Ljubljana.
 Sever Janez, Ljubljana.
 Stare Etbin, Lukovica.
 Škrlj Alojzij, Ljubljana.
 Tičar Alojzij, Trboje.
 Tratnik Fran, Idrija.
 Uranič Rudolf, Ljubljana.
 Wohinz Karol, Kresnice.
 Zorman Fran, Ljubljana.
 Zupančič Anton, Ljubljana.
 Zupančič Viktor, Kranjska Gora.

Neizprašan:

Seliskar Jožef, Ljubljana.

V. razred.

Aleš Francišek, Ljubljana.
Bahovec Francišek, Ljubljana.
 Boltavzar Rudolf, Ljubljana.
 Breskvar Jožef, Ljubljana.
Dimnik Slavoj, Postojina.
 Grosman Alojzij, Zagreb.
 Hafner Avgust, Ljubljana.
 Horvat Andrej, Ljubljana.
 Janežič Maks, Ljubljana.
 Jereb Francišek, Vrhnika.
 Jeruc Viktor, Kamnik.
 Jordan Ludvik, Ljubljana.
Klepec Jožef, Ljubljana.
 Klešnik Ivan, Ljubljana.
 Krašovec Francišek, Ljubljana.
 Mattesich Egon, Litija.
 Mattesich Viktor, Litija.
 Morel Jakob, Hraše pri Postojini.
 Osolin Mihael, Šent Vid pri Lukovici.
 Ottavi Anton, Ljubljana.

Perdan Francišek, Ljubljana.
 Potokar Adolf, Ljubljana.
 Prek Pavel, Ljubljana.
 Radovič Ernest, Gorica (Primorsko).
 Rumpel Avgust, Ljubljana.
Slivar Albin, Ljubljana.
 Sluga Francišek, Ljubljana.
 Sluga Ivan, Vič.
 Strnad Anton, Ljubljana.
 Šeme Lovro, Vič.
 Šiška Jožef, Ljubljana.
 Šmon Francišek, Rodica.
 Tomšič Milan, Trebnje.
 Uran Ivan, Ljubljana.
 Vagaja Anton, Kopanjski.
 Vidic Fran, Laški Trg (Štajersko).
 Vindišar Ernest, Ljubljana.
 Zrimšek Leopold, Brezovica.
 Žebre Ivan, Ljubljana.
 Zenko Milan, Borovnica.

III.

Obrtna pripravljalna šola.

A. Uredba šole.

V zvezi z ljudsko šolo je bila obrtna pripravljalna šola za take rokodelske vajence, ki niso še zmožni obiskovati obrtno nadaljevalno šolo, ki se pa morajo vender toliko izobraziti, da morejo prestopiti v imenovano nadaljevalno šolo, ali pa na podstavi znanja, ki so si ga v obrtni pripravljalnici pridobili, po prestanih učnih letih se obrtnega učenja oprostiti.

Vsled sklepa slavnega občinskega sveta dne 5. vinotoka 1898 se je dne 24. vinotoka k I. tečaju obrtne pripravljavnice zaradi obile frekvence otvorila vsoprednica.

Šolsko leto se je pričelo dne 21. kimovca 1897. l., sklenilo pa dne 12. malega srpana 1898. Poučevalo se je v treh oddelkih po pet tedenskih ur; in sicer ob torkih in petkih od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 9. ure zvečer in ob nedeljah od 9. do 12. ure dopoldne.

Razven teh ur je poučeval v verouku rokodelčice iz trnovske župnije g. kapelan Francišek Ferjančič ob nedeljah popoldne od 1. do 2. ure, one iz šentjakobske župnije pa g. kapelan dr. Gregor Pečjak od 2. do 3. ure.

Poučevalo se je v ljudsko-šolskih predmetih s posebnim ozirom na obrtni stan.

C. kr. okrajni šolski nadzornik profesor Francišek Levec je med letom nadzoroval obrtno pripravljavnico.

B. Učiteljsko osebje.

Francišek Raktelj, voditelj šole.

Francišek Bahovec, je poučeval vse predmete v I. a tečaju 5 ur na teden.

Jožef Cepuder, je poučeval vse predmete v I. b tečaju 5 ur na teden.

Anton Razinger, je poučeval vse predmete v II. tečaju 5 ur na teden.

C. Učne knjige.

I. oddelek.

Verouk: Kratki katekizem v vprašanjih in odgovorih za ljudske šole. Blaznik v Ljubljani. 16 kr.

Slovenski jezik: Drugo berilo za slovenske ljudske šole, 35 kr.

Nemški jezik: Prva nemška slovnica za občne ljudske šole, 24 kr. Obe knjigi iz c. kr. šolsko-knjižne zaloge na Dunaji. — Zumer-Razinger, Slovensko-nemški Abecednik, Ljubljana, Kleinmayr in Bamberg.

Računstvo: Močnik, Tretja računica, c. kr. zaloge šolskih knjig, 13 kr. (za učitelja).

II. oddelek.

D. Začetek šolskega leta 1898/99.

Šolsko leto 1898/99. se prične z vpisovanjem v nedeljo 25. dan kimmovca 1898.

V Ljubljani, 14. dan mal. srpana 1898.

Voditelj.

IV.

Šolska delarna.

A. Letopis.

Vsled razpisa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 18. mal. srpana 1897, št. 506 se je koncem šolskega leta 1896/97. opustil mizarski rokotvorni tečaj ter mesto tega otvoril pletarski (košarski) tečaj pod vodstvom učitelja Cepudra, ki je tudi za ta pouk usposobljen.

Na ukaz c. kr. mestnega šolskega sveta se je mizarsko orodje izročilo novi šolski delarni na Barji.

Pouk se je pričel v tej šoli 14. vinotoka 1897 ter končal 14. dan mal. srpana 1898. l.

V delarne so se vzprejemali učenci iz dveh višjih razredov tukajšnje ljudske šole. Poučevalo se je v dveh oddelkih. V I. oddelku so se vadili učenci v lepljenstvu, v II. v pletarstvu.

V delarni za lepljenstvo se je poučevalo ob četrtnih dopoldne od 8. do 11. ure in ob sobotah popoldne od 4. do 6. ure. V delarni za pletarstvo pa je bil pouk ob sredah popoldne od 4. do 6. ure, in ob četrtnih dopoldne od 8. do 11. ure.

Izdelki so se učencem koncem šolskega leta prepustili v last.

Dne 26. vel. travna 1898 je c. kr. šolski nadzornik profesor Francišek Levec nadzoroval šolske delarne, in si ogledal izdelke.

Šolske delarne dobivajo od mestne občine 280 gld. dotacije, in sicer: za orodje in tvarino 80 gld., in nagrado učiteljema 200 gld.

B. Učiteljsko osobje.

Francišek Raktelj, voditelj šole.

Leopold Armič, je poučeval v delarni za lepljenstvo 5 ur na teden.

Jožef Cepuder, je poučeval v delarni za pletarstvo 5 ur na teden.

C. Izdelki.

a) V delarni za lepljenstvo.

Tek. št.	Ime izdelka	Št. izdel.	Tek. št.	Ime izdelka	Št. izdel.
	Modeli:				
1	Jednakostraničen trikot	22	5	Osmerokot	24
2	Kvadrat	22	6	Krog	24
3	Peterokot	22	7	Elipsa	24
4	Sesterokot	22	8	Čveterec (tračder)	24
			9	Prizma 3stranska	24

Tek. št.	Ime izdelka	Št. izdel.	Tek. št.	Ime izdelka	Št. izdel.
10	Kocka	22	40	Škatlica s pokrovom za drobiž	20
11	Prizma 4stranska	22	41	Peresnica	5
12	Prizma 5stranska	20	42	Majhni envelope	20
13	Prizma 6stranska	18	43	Veliki envelope	2
14	Prizma 8stranska	12	44	Mapa za naložne zvezke	12
15	Osnerec (oclačder)	18	45	Mapa za uradne spise	6
16	Piramida 4stranska	10	46	Omarica za gosenice	5
17	Piramida 4stranska odsekana	12	47	Omarica za žužke	2
18	Piramida 6stranska	10	48	Obešalo za vžigalice	10
19	Piramida 8stranska	10	49	Stojalo za užigalice	24
20	Dvanajsterec (dodecaeder)	16	50	Obešalo za ure „žepna oblika“	10
21	Dvajseterec (ikosaeder)	16	51	Obešalo za ure „brezpetnica“	10
22	Cilinder	10	52	Obroček za prtiče	20
23	Stožec	2	53	Ovitek za cvetlični lonček	4
24	Arhimed	6	54	Skledica za vizitnice „tulipa“	16
	Na obrobiljeno lepenko prevlečeno:	55	55	Skledica z zaokroženim obrobkom	20
25	Raznvrstne podobe	20	56	Šeststransko nožata skledica	10
26	Vzpored učnih ur	4	57	Ročna košarica za cvetlice	24
27	Zemljevid	4	58	Košarica za ročna dela	12
28	Svetovna ura	2	59	Pletarček	8
29	Cesarska pesem	4	60	Stenska torbica za pisma	20
30	Napis za zbornico	1	61	Stenska torbica z dvojnimi predalom	8
	Uporabe:		62	Stenska košarica s polukrožnim podstavkom	15
31	Navitek	22	63	Stenska košarica s poludeseterokotnim podstavkom	5
32	Zapisna tablica	22	64	Stenska mapa s trojnimi predalom	4
33	Škatlica za mineralije	24	65	Fizikalni aparat za odsev žarkov	4
34	Majhna predalčasta škatlica za mineralije	16	66	Fizikalni aparat za vzbujanje elektrike z drgnjenjem	2
35	Velika predalčasta škatlica za mineralije	8	67	Vremenokaz „hišica“	12
36	Majhna pravokotna skledica	20	68	Krtačnik „ščit“	2
37	Velika pravokotna skledica	20	69	Kovčeg za smodke	10
38	6stransko-pravilna skledica	20	70	Škrinjica za šivanje „golobnjak“	4
39	8stransko-skladomerna skledica	20	71	Stojalo za toplomer „obelisk“	1
			72	Jutranja zvezda „kaset“	2

Skupaj 948 izdelkov.

b) V delarni za pletarstvo.

Tek. št.	Ime izdelka	Št. izdel.	Opomnja	Imena učencev.
1	Jerbas	20	vporaba	Breskvar Jožef, Ljubljana.
2	Ročna košarica, večja	20	"	Garbas Ivan, Smarije.
3	Ročna košarica, manjša	10	"	Klepcec Jožef, Ljubljana.
4	Žličnjak	20	"	Klešnik Ivan, Ljubljana.
5	Šivalni jerbašček	20	"	Morel Jakob, Hraše.
6	Košarica iz viter, večja	10	"	Ottavi Anton, Ljubljana.
7	Košarica iz viter, manjša	20	"	Slivar Albin, Ljubljana.
8	Košarica iz viter, na model	2	"	Sluga Fran, Ljubljana.
9	Košarica iz trav	3	"	Šeme Lovro, Vič.
10	Okrožnik za vizitke	2	"	Uranič Andrej, Ljubljana.
11	Cvetlična košarica	1	"	
	Skupaj	128	vporaba	

Č. Imenik učencev.

a) V delarni za lepljenstvo.

Armič Evgen, Ljubljana.
Bahovec Francišek, Ljubljana.
Boltauzer Rudolf, Ljubljana.
Brglez Ivan, Ljubljana.
Brunčič Albin, Ljubljana.
Črne Ivan, Ljubljana.
Dimnik Slavoj, Postojna.
Grčar Jožef, Ljubljana.
Grosman Alojzij, Zagreb.
Grošelj Rok, Čemšenik.
Grum Jožef, Mali Lipoglav.
Horvat Andrej, Ljubljana.
Jager Anton, Ivanje Selo pri Uncu.
Jurca Anton, Strmca pri Studenem.
Kraljič Aleksander, Spodnja Šiška.

Lindtner Kristijan, Kranj.
Majer Francišek, Ljubljana.
Pavlin Ciril, Trst.
Perič Francišek, Borovnica.
Pust Avgust, Ljubljana.
Radovič Ernest, Gorica.
Robljek Vinko, Jevnica pri Kresnicah.
Simončič Makso, Ljubljana.
Tomazič Ivan, Kresnice.
Trost Miroslav, Vodice.
Vidic Francišek, Laško (Štajersko).
Vohinec Karol, Kresnice.
Zorman Francišek, Ljubljana.
Zrimšek Leopold, Notranje Gorice.
Znidaršič Stanislav, Kal pri Št. Petru.

Šolsko leto 1898./99. se prične 14. vinotoka 1898.

V Ljubljani, 15. dan malega srpana 1898.

Voditelj.

